

Samenwerkingsverband

Passend Primair Onderwijs

PARKSTAD PO-3106

ONDERSTEUNINGSPLAN 2019-2023

*“Zo inclusief mogelijk:
vindplaats als werkplaats”*

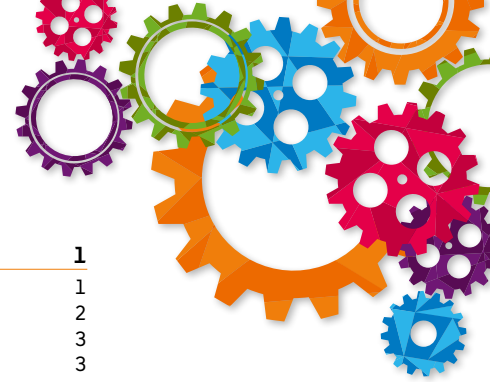
*Tiny Meijers - Troquet
Doreen Kersemakers*

VASTGESTELD DOOR HET BESTUUR, MET INSTEMMING VAN DE ONDERSTEUNINGS-
PLANRAAD EN OVEREENSTEMMING VANUIT HET OOGO MET DE GEMEENTEN.

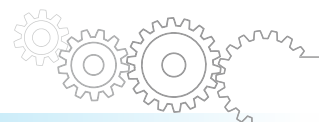
PASSEND
PRIMAIR ONDERWIJS
PARKSTAD

Inhoudsopgave

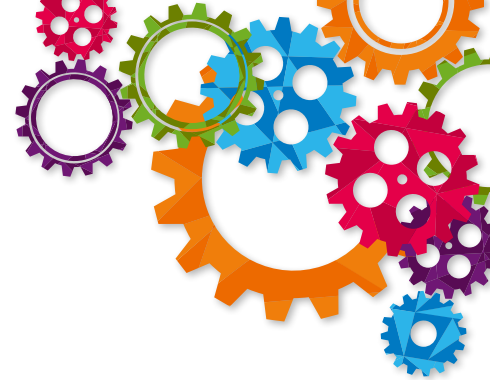
VOORWOORD

HOOFDSTUK 1	KADERS PASSEND ONDERWIJS	1
1.1.	Koers, richting en hoofdlijn	1
1.2.	Het ondersteuningsplan en de lerende aanpak	2
1.3.	Het ondersteuningsplan op hoofdlijnen en het vademecum	3
1.4.	Beleidsmatige verbindingen	3
HOOFDSTUK 2	MISSIE EN VISIE VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND	4
2.1.	Missie	4
2.2.	Visie	4
2.3.	Strategie	4
2.4.	Doelstellingen en resultaten	5
2.5.	Richting, Ruimte, Rekenschap en Resultaat	5
2.6.	PDCA-cyclus op alle niveaus	6
HOOFDSTUK 3	EEN DEKKEND AANBOD; ALLE KINDEREN EEN PASSENDE PLEK	7
3.1.	Regiovisie Onderwijskaart	7
3.2.	De scholen in het samenwerkingsverband	7
3.3.	Schoolondersteuningsprofielen	8
3.4.	Sluitend dekkend netwerk	9
HOOFDSTUK 4	HET ONDERWIJS-ONDERSTEUNINGSCONTINUÛM	12
4.1.	De ondersteuningsniveaus	13
4.2.	Ankerpunten voor basis- en extra ondersteuning	14
4.3.	Basisondersteuning is van hoog niveau	15
4.4.	Extra ondersteuning is van hoog niveau	15
4.5.	Ontwikkelingsperspectief – Duiden & Doen	16
4.6.	Verwijsindex / Meldcode	16
4.7.	Kritische succesfactoren van het ondersteuningscontinuüm	17
HOOFDSTUK 5	ADEQUATE TOEGANG TOT EXTRA ONDERSTEUNING	19
5.1.	Trajectbegeleiding	19
5.2.	MDO (Knooppunt Toeleiding niveau 5)	19
5.3.	Deskundigenadvies	20
5.4.	Toelaatbaarheidsverklaring	20
5.5.	Herbeoordeling en terugplaatsing	20
HOOFDSTUK 6	SAMENWERKING MET OUDERS	21
6.1.	Ouders als educatief en pedagogisch partner	21
6.2.	Ouders in de juiste positie	21
6.3.	Voldoende informatie	22
6.4.	Ouders en medezeggenschap	22
HOOFDSTUK 7	DE ORGANISATIE VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND	23
7.1.	Rechtsvorm	23
7.2.	Besturingsfilosofie	23
7.3.	Besturingsmodel	23
7.4.	Good Governance	25
7.5.	Ondersteuningsplanraad	25
HOOFDSTUK 8	SAMENWERKING MET GEMEENTEN (SPIEGELPARAGRAAF)	26
8.1.	OOGO procedure en geschillenregeling	26
8.2.	Gedeelde visie: it takes a village to raise a child	26
8.3.	OOGO Inhoudelijke thema's	26
HOOFDSTUK 9	KWALITEITSBELEID EN MONITOR	28
9.1.	Kwaliteitszorg en subsidiariteit	28
9.2.	Kwaliteitszorg en monitor	28
9.3.	Intern en extern toezicht	28
HOOFDSTUK 10	INFORMATIEBEVEILIGING, PRIVACY EN RECHTSBESCHERMING	29
10.1.	Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	29
10.2.	Privacy	29
10.3.	Rechtsbescherming	30
10.4.	Stichting onderwijsgeschillen	31
HOOFDSTUK 11	FINANCIËN EN PERSONEEL	32
11.1.	Financiën	32
11.2.	Personeel	33
HOOFDSTUK 12	TOT SLOT	34
HOOFDSTUK 13	VADEMECUM EN INFORMATIEVE BIJLAGEN	35

Voorwoord

Voor u ligt het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Dit ondersteuningsplan is in nauwe samenwerking tussen de samenwerkingsverbanden Westelijke Mijnstreek, Maastricht-Heuvelland en Parkstad tot stand gekomen. Vanaf de start van passend onderwijs hebben deelnemende schoolbesturen op zowel beleidsmatig als uitvoeringsvlak de meerwaarde onderschreven om voor de regio Zuid-Limburg samenwerking en verbinding met elkaar te zoeken en de verdieping - in het belang van ouders en leerlingen - te vinden. Dit heeft geresulteerd in een intensieve en op elkaar afgestemde samenwerking in deze relatief kleine regio met één nieuw ondersteuningsplan 2019-2023 als resultante.

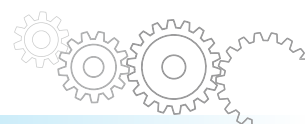
Dit ondersteuningsplan is een actualisering van het ondersteuningsplan 2015-2019, waarin de basis is gelegd voor de richtinggevende contouren. Op basis van de resultaat- en trendanalyse per doelstelling langs de lijn van de output indicatoren (zoals opgenomen in het jaarverslag) en na een brede evaluatie van het ondersteuningsplan 2015-2019 met schoolbesturen en het werkveld, is de generale conclusie dat de gewenste ontwikkeling is ingezet en dat de effecten van het ingezette beleid zich vertalen in de richting van de beoogde resultaten. Daarom worden in dit geactualiseerde ondersteuningsplan (2019-2023) koers, richting en hoofdlijn gehandhaafd. De focus in dit ondersteuningsplan ligt enerzijds op doorontwikkeling, verankering en uitvoering van gemaakte afspraken door teams, scholen en schoolbesturen en anderzijds op doorontwikkeling van de integrale aanpak tussen onderwijs en gemeenten om de totale ondersteuning voor de jeugd in samenhang aan te pakken en te organiseren. In dit geactualiseerde ondersteuningsplan worden op onderdelen accenten verlegd. Met dit geactualiseerde ondersteuningsplan wordt toegewerkt naar volledig zelfbeheer van schoolbesturen en scholen met ingang van de volgende planperiode. Als denklijn en afspraken goed ingebed zijn in de werkwijze van schoolbesturen en scholen kunnen de werkzaamheden van het samenwerkingsverband verschoven en overgedragen worden.

Na 5 jaar passend onderwijs kan de conclusie getrokken worden dat er een breed gedragen overtuiging is dat inclusie goed is voor kinderen! School is bij uitstek een oefenplaats voor sociale interactie en vaardigheden; een leerschool voor het leven. Het is wenselijk dat alle kinderen (met en zonder een beperking, leer- en/of gedragsprobleem) samen naar dezelfde opvang/school gaan, bij elkaar in de groep zitten, van elkaar leren, samen werken aan een optimale en excellente leerervaring op cognitief en sociaal terrein. Onderwijs bereidt voor op een volwassenheid waarin plaats is voor persoonlijk presteren, samenwerken, respect, invoelend vermogen, tolerantie, eerlijkheid en verantwoordelijkheid. Inclusie is geen kanteling van onderwijs en gemeenten alleen. Dit is een maatschappelijke kanteling. Het leidmotief van inclusie is niet dat het goedkoper is, maar dat er een betere (participatie)samenleving ontstaat, met kinderen en gezinnen die beter toegerust zijn om hun leven te leiden, in een ideale samenleving waarin mensen elkaar helpen. Wat niet onderschat mag worden is dat inclusie telkens maatwerk is voor kind, ouders, leerkracht en school waarbij gestandaardiseerde procedures onvoldoende antwoord geven op het inclusievraagstuk. Aan het werkveld wordt gevraagd steeds te handelen conform de inclusie-denkklijn; de oude vertrouwde vinklijsten en criteria als houvast loslatend. Daarvoor in de plaats komen kaders met een variëteit aan handelingsmogelijkheden om maatwerk te bieden in verbinding en afstemming met netwerkpartners. Dat vergt professionaliteit, creativiteit en lef van alle betrokkenen rondom het kind. Het motto van dit ondersteuningsplan is dan ook "zo inclusief mogelijk: vindplaats als werkplaats" als richtinggever voor beleid, uitvoeren en (dagelijks) handelen.

Het Bestuur spreekt zijn waardering uit voor iedereen die zich elke dag inzet om onze leerlingen zo inclusief mogelijk onderwijs te bieden. De betrokkenheid is groot. We staan voor een enorme opdracht om in de praktijk deze integrale aanpak vorm en inhoud te geven.

In het ondersteuningsplan is op hoofdlijnen beschreven op welke wijze de samenwerkingsverbanden primair passend onderwijs organiseren voor alle leerlingen in Zuid-Limburg. Beleidsdocumenten en uitvoeringsrichtlijnen zijn opgenomen in het vademecum en maken integraal onderdeel uit van het ondersteuningsplan. Daar waar regionale verschillen bestaan, is dit in de tekst aangegeven.

Bestuur Stichting Passend Primair Onderwijs Parkstad

Kaders Passend Onderwijs

1.1. Koers, richting en hoofdlijn

Koers, richting en hoofdlijn van samenwerkingsverband en ondersteuningsplan zijn gebaseerd op een drietal pijlers: de wettelijke context, de richtinggevende keuzes van het samenwerkingsverband en de samenwerking onderwijs en gemeenten om de totale ondersteuning voor de jeugd in samenhang aan te pakken en te organiseren.

1.1.1. Wettelijke context

Per 1 augustus 2014 is de wetwijziging passend onderwijs in werking getreden. Schoolbesturen hebben vanaf deze datum de zorgplicht, de middelen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van passend onderwijs. Om dit te realiseren werken zij samen in een samenwerkingsverband passend onderwijs.

Het ondersteuningsplan is een wettelijk verplicht document dat elke vier jaar wordt opgesteld en vastgesteld. Het geeft de wijze aan waarop het samenwerkingsverband de organisatie en financiering van passend onderwijs vorm geeft, welke ambities het samenwerkingsverband heeft en naar welke doelen wordt gestreefd. Na vaststelling is de inhoud leidend voor het samenwerkingsverband en de bij het samenwerkingsverband aangesloten schoolbesturen en scholen.

Het ondersteuningsplan beschrijft volgens de wet:

- de wijze waarop een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning wordt georganiseerd met als doel dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.
Deze wettelijke bepaling is verder uitgewerkt in hoofdstuk 3 en 4.
- de procedure en de criteria voor de verdeling, besteding en toewijzing van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen, inclusief een meerjarenbegroting.
Deze wettelijke bepaling is verder uitgewerkt in hoofdstuk 11.
- de procedure en criteria voor de toelaatbaarheid en plaatsing van leerlingen op speciale scholen voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband en op scholen voor speciaal onderwijs, met inbegrip van de advisering daaromtrent.
Deze wettelijke bepaling is verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.
- de procedure en het beleid met betrekking tot de terugplaatsing en overplaatsing naar het basisonderwijs van leerlingen van scholen voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs.
Deze wettelijke bepaling is verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.
- de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de daarmee samenhangende bekostiging.
Deze wettelijke bepaling is verder uitgewerkt in hoofdstuk 2.
- de wijze waarop is voorzien in informatieverstrekking aan ouders, met inbegrip van informatie over ondersteuningsvoorzieningen, de wijze waarop persoonsgegevens mogen worden gebruikt en worden verwerkt en beschermd. *Deze wettelijke bepaling is verder uitgewerkt in hoofdstuk 6 en 10.*
- de wijze van bekostiging van het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs.
Deze wettelijke bepaling is verder uitgewerkt in hoofdstuk 11.

Alle scholen voor primair onderwijs uit een regio maken deel uit van het samenwerkingsverband (behoudens scholen voor cluster 1 en 2). De regiogrens van de samenwerkingsverbanden is via een ministeriële regeling vastgesteld:

- Westelijke Mijnstreek: Beek, Beekdaelen (Schinnen), Sittard-Geleen en Stein.
- Maastricht-Heuvelland: Eijsden-Margraten, Gulpen-Witttem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
- Parkstad: Beekdaelen (Nuth en Onderbanken), Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal.

1.1.2. Richtinggevende keuzes van het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband heeft een grote mate van beleidsvrijheid om - binnen de wettelijke context - het onderwijs aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte zo inclusief mogelijk in te richten zodat alle kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen participeren in de samenleving.

Dit ondersteuningsplan beschrijft de wijze waarop een passend onderwijsaanbod, een snelle schakeling tussen voorzieningen, in samenhang en verbinding met netwerkpartners, weinig bureaucratie (deregulering) en een transparante verdeling van middelen vorm krijgt. Het is de afgelopen jaren wel duidelijk geworden dat onderwijs en lokale overheid elkaar als partners hard nodig hebben. Dit ondersteuningsplan is dan ook onlosmakelijk verbonden en afgestemd met het beleid van gemeenten: vindplaats als werkplaats.

De participerende schoolbesturen in het samenwerkingsverband kiezen voor optimale inhoudelijke - en de daarmee samenhangende financiële - autonomie met als focus versterking van de basisondersteuning. Deze keuze vertaalt zich in het motto: "zo inclusief mogelijk: vindplaats als werkplaats". In de missie en visie wordt dit verder uitgewerkt. Deze principiële keuze is onderlegger voor de inhoud van het ondersteuningsplan en de vormgeving van het samenwerkingsverband; inherent aan deze richtinggevende keuze is het beleidsrijke scholenmodel de financieringssystematiek.

Het samenwerkingsverband vormt samen met de schoolbesturen en scholen een netwerkorganisatie. Het samenwerkingsverband is een organisatie die bestaat uit niet-hiërarchisch verbonden netwerkpartners, die een eigen relatie hebben met de scholen, gemeenten en de maatschappelijke omgeving. In deze netwerkorganisatie wordt een goede balans gezocht tussen zelfstandigheid en gemeenschappelijk belang. Een balans die op veel manieren tot uiting komt: vrijheid in gebondenheid, autonomie en gezamenlijke kracht, eigen (resultaat) verantwoordelijkheid met gezamenlijke sturing op collectieve resultaatsverantwoordelijkheid. De deelnemende besturen in deze netwerkorganisatie hebben een gezamenlijk doel: ervoor zorgen dat elk kind een - zo inclusief en thuisnabij mogelijke - passende onderwijsplek krijgt in samenwerking met gemeenten en de maatschappelijke omgeving. De ondersteuningsbehoefte van het kind in zijn leefwereld staat daarbij centraal.

Kenmerkend voor deze organisatievorm is: een duidelijk gezamenlijk doel, niet-hiërarchische relatie tussen de netwerkpartners, een extern gerichte blik op onderwijsveld en maatschappelijke omgeving en waardering van eigen initiatief en zelforganisatie.

1.1.3. Samenwerking van onderwijs en gemeenten

Onderwijsbestuurders en gemeentebestuurders hebben een gezamenlijke visie geformuleerd en vastgelegd in de notitie "it takes a village to raise a child". De kern is om - samen met ouders, kinderopvangorganisaties, jeugdhulp, welzijn en jeugdgezondheidszorg - via intensieve interprofessionele samenwerking, te streven naar een inclusieve, gezonde en veilige samenleving. Deze interprofessionele samenwerking is gericht op preventie, vroegsignalering, demedicaliseren en integrale hulp op maat. Een gelijke focus maakt het mogelijk voor gemeenten, gemeentelijke uitvoeringsorganisaties, samenwerkingsverband, schoolbesturen en scholen om samen een afgestemde, passende en sluitende ondersteuningsstructuur voor jeugd te realiseren.

De notitie "it takes a village to raise a child" is opgenomen in het vademecum.

1.2. Het ondersteuningsplan en de lerende aanpak

Wat gold bij de totstandkoming van het eerste ondersteuningsplan, geldt nog steeds: het samenwerkingsverband, schoolbesturen en scholen zijn in ontwikkeling en hebben tijd nodig om deze ontwikkelingen om te zetten in beleid en praktijk (het verankeren van de afspraken in het ondersteuningsplan in denken en doen van teams, scholen, schoolbesturen). De praktijk van alle dag is weerbarstig terwijl de veranderingen die passend onderwijs met zich mee brengen fundamenteel zijn en gecombineerd met de decentralisaties in het sociale domein om een systeeminnovatie vragen; het onderwijsveld staat daarmee voor een stelselvernieuwing. Door schoolbesturen en scholen zijn de eerste aanzetten gedaan om in Zuid-Limburg tot een breed gedragen visie te komen; de brug is gebouwd terwijl we erover liepen. Er is nu tijd en moed nodig om keuzes te maken die er toe doen in de praktijk. De schoolbesturen in Zuid-Limburg hebben deze moed. Dit proces van innoveren vraagt tijd en geduld om zich te bewijzen.

De spannende paradox van vernieuwing en stabiliteit is voortdurend zichtbaar. Er wordt gezocht naar nieuwe organisatievormen en nieuwe verbindingen tussen schoolbesturen onderling, netwerkpartners en gemeenten. De gebruikelijke oriëntatie op de eigen, autonome organisatie wordt aangevuld met nieuwe gedeelde perspectieven. Een continu opfrissen, herbevestigen of vernieuwen van de strategische positionering en identiteit: wat houden we vast, wat laten we los en wat vernieuwen we? De kans op een geslaagde strategische koers of organisatievernieuwing neemt toe wanneer deze ontstaat in een betekenisvolle dialoog, waarin visies, opvattingen van verschillende betrokkenen bij elkaar komen. Dit vraagt tijd en geduld zodat gaandeweg een collectief gedragen uitdaging ontstaat.

Deze stelselvernieuwing is te complex om te werken met “in beton gegoten” plannen voor vier jaar. Dit ondersteuningsplan is geen statisch document, maar een dynamisch (floating)plan dat door middel van een vademecum in de planperiode wordt geoptimaliseerd en geactualiseerd.

1.3. Het ondersteuningsplan op hoofdlijnen en het vademecum

In dit ondersteuningsplan zijn de hoofdlijnen van beleid beschreven. Onlosmakelijk verbonden met dit ondersteuningsplan is het vademecum. In het vademecum zijn beleidsnotities opgenomen waarin de hoofdlijnen verder worden uitgewerkt en ingevuld. Dit zijn bestaande beleidsnotities of beleidsnotities die in de planperiode tot stand komen. Op de beleidsnotities (en bijstellingen daarvan) in het vademecum is de medezeggenschap onverkort van toepassing. Door de keuze voor een ondersteuningsplan op hoofdlijnen met een actueel vademecum is het ondersteuningsplan altijd up-to-date. Daarnaast kent dit ondersteuningsplan informatieve bijlagen. Deze worden jaarlijks geactualiseerd, maar volgen niet de medezeggenschapsroute van het samenwerkingsverband.

1.4. Beleidsmatige verbindingen

Bestuurs- en schoolplan

Het ondersteuningsplan geldt als basisdocument voor de ondersteuningsstructuur van alle participerende schoolbesturen en scholen. Zij verwijzen in hun bestuursplan, schoolplan en schoolgids naar dit document en baseren het ondersteuningsbeleid van bestuur en school op de uitgangspunten van het ondersteuningsplan. Iedere school legt de operationele uitvoering van het ondersteuningsbeleid vast, dat als basis dient voor het schoolondersteuningsprofiel. De gezamenlijke schoolondersteuningsprofielen van alle scholen binnen het samenwerkingsverband vormen het dekkend netwerk van passend onderwijs.

Bestuurlijke uitvoeringsagenda

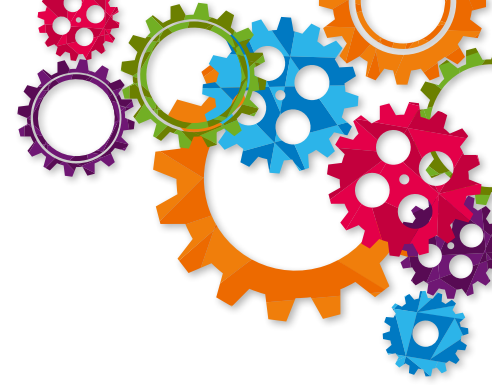
Gelieerd aan de keuze voor zo maximaal mogelijke inhoudelijke en financiële autonomie en de daarop gebaseerde verdeling van taken-verantwoordelijkheden-bevoegdheden, is de wijze van uitvoering voorbehouden aan schoolbesturen (het “hoe”). Hiertoe stelt elk schoolbestuur een uitvoeringsagenda op voor vier jaar met een activiteitenplan per schooljaar. Vanuit oogpunt van synergie, worden deze uitvoeringsagenda's met elkaar gedeeld en op elkaar afgestemd. In de jaarlijkse verantwoording leggen schoolbesturen tenslotte verantwoording af over de uitvoeringsagenda op basis van dit ondersteuningsplan.

Jeugdplan gemeenten

De gehele jeugdzorg valt onder verantwoordelijkheid en regie van de gemeenten. De 16 gemeenten in Zuid-Limburg hebben een Jeugdplan op Zuid-Limburgs niveau, uitgewerkt in een lokale jeugdagenda per gemeente. In het Jeugdplan wordt beschreven hoe gemeenten de transformatie in de jeugdhulp samen vormgeven. Gemeenten, samenwerkingsverbanden PO, samenwerkingsverbanden VO en schoolbesturen hebben gezamenlijk een stip op de horizon gezet en daarmee gezamenlijke richting en koers bepaald voor gemeentelijke uitvoeringsorganisaties en scholen. Dit is opgenomen in de visienotitie en in de spiegelparagraaf met afspraken over de afstemming tussen het gemeentelijke jeugdbeleid en de uitvoering van passend onderwijs voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben.

Activiteitenplan en jaarverslag

Per schooljaar wordt door het samenwerkingsverband een activiteitenplan opgesteld. Hierin wordt aangegeven welke onderdelen van het ondersteuningsplan gefaseerd verder worden uitgewerkt en uitgerold. In het bestuursverslag van het samenwerkingsverband legt het samenwerkingsverband tenslotte verantwoording af over het door haar gevoerde, en in het ondersteuningsplan beschreven, beleid.

Missie en visie van het samenwerkingsverband

2.1. Missie

Schoolbesturen voor primair onderwijs en speciaal onderwijs hebben de opdracht om voor alle leerlingen passend onderwijs te organiseren en hebben daartoe de volgende missie geformuleerd:

“zo inclusief mogelijk: vindplaats als werkplaats”

Elk kind heeft recht op passend onderwijs, ongeacht niveau van leren en ontwikkeling. Schoolbesturen en scholen geven vorm aan passend onderwijs in het ondersteuningscontinuüm: hoogwaardige basisondersteuning en extra ondersteuning. Uitvoering vindt plaats zo inclusief en thuisnabij mogelijk in samenwerking tussen onderwijs en gemeenten door de totale ondersteuning voor de jeugd in samenhang aan te pakken en te organiseren binnen de beschikbare middelen. Hiertoe werken schoolbesturen samen in het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband is faciliterend bij het vormgeven van deze collectieve verantwoordelijkheid.

2.2. Visie

De visie beschrijft wat het samenwerkingsverband wil bereiken. Op basis van onderstaande visie worden de beelden geschetst die het samenwerkingsverband heeft over wat bereikt moet worden in de planperiode. Deze planperiode zal gebruikt worden om langs de geschetste denklijnen beleid te ontwikkelen om gefaseerd van “oud naar nieuw” te komen.

- Integrale aanpak onderwijs en gemeenten om de totale ondersteuning voor de jeugd in samenhang aan te pakken en te organiseren.
- Zo inclusief mogelijk (regulier als het kan, speciaal als het moet en thuisnabij).
- Focus op gezond en veilig opgroeien, talentontwikkeling en naar vermogen participeren in de samenleving.
- Pedagogisch partnerschap en co-creatie met ouders.
- Midden in de maatschappij.
- Eigenaarschap in alle lagen.
- Vakmanschap en meesterschap.
- Ontwikkelings-, plan- en handelingsgericht werken op alle niveaus.

2.3. Strategie

De strategie beschrijft hoe het samenwerkingsverband de missie en visie wil bereiken. Onderstaand is de strategie beschreven die voor alle doelstellingen gevolgd wordt. In de volgende paragraaf worden specifieke strategieën van het onderwijsveld en de netwerkpartners benoemd, die nodig zijn om de specifieke doelstelling te kunnen realiseren.

Algemene strategie:

- Krachtenbundeling: één aanpak voor drie regio's in Zuid-Limburg.
- Inhoudelijke autonomie voor schoolbesturen en scholen met de daarbij behorende financiering vanuit het beleidsrijke scholenmodel, met besturen als eenheid van verrekening.
- De afspraken in het samenwerkingsverband bestaan uit een directieve lijn (verplichtende kaderafspraken) en een facultatieve lijn (verkozen kaderafspraken). Ook voor de facultatieve lijn geldt: afspraak = afspraak.
- In samenwerking en verbinding (scholen, schoolbesturen, samenwerkingsverbanden, gemeenten, voorschoolse voorzieningen, voortgezet onderwijs en netwerkpartners): vindplaats als werkplaats.

2.4. Doelstellingen en resultaten

Om de missie en visie te kunnen realiseren heeft het samenwerkingsverband vijf doelstellingen geformuleerd:

1. Een dekkend aanbod: alle kinderen een passende plek; integrale aanpak en zo inclusief mogelijk.
2. Basisondersteuning: ondersteuningsniveau 1 t/m 4 van hoog niveau.
3. Adequate toegang tot extra ondersteuning.
4. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveau 5 van hoog niveau.
5. Ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces.

Deze doelstellingen zijn in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt.

De doelstellingen zijn vertaald naar beoogde resultaten, strategie van het onderwijsveld, strategie van netwerkpartners, outputindicatoren, proceseigenaren, relatie met de begroting en de onderliggende documenten. Voor de overgang naar resultaatgericht sturen is een verandering in cultuur nodig. De doorontwikkeling ligt op de ontwikkeling van (SMART) resultaatafspraken, het meetbaar maken van resultaten en het beoordelen hiervan.

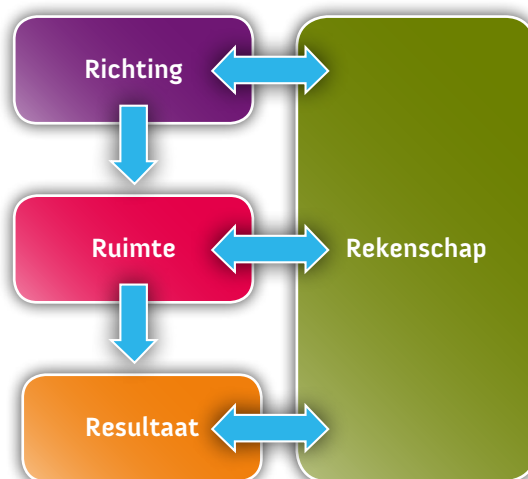
2.5. Richting, Ruimte, Rekenschap en Resultaat

De verantwoordelijkheid vindt vervolgens plaats langs de lijn van de 4R-en: Richting, Ruimte, Resultaat en Rekenschap.

De 'Richting' is bepaald in dit ondersteuningsplan. In de vijf doelstellingen zijn de uitgangspunten van beleid vervat.

Met 'Ruimte' geven schoolbesturen elkaar de vrijheid om eigen invloed uit te oefenen, eigen beleid te formuleren en eigen maatregelen te nemen om de richting binnen de eigen bestuursorganisatie vorm te geven. 'Resultaat' en

'Rekenschap' staan voor de permanente kritische toetsing van bestuursbeleid op de uitkomsten van de doelstellingen.

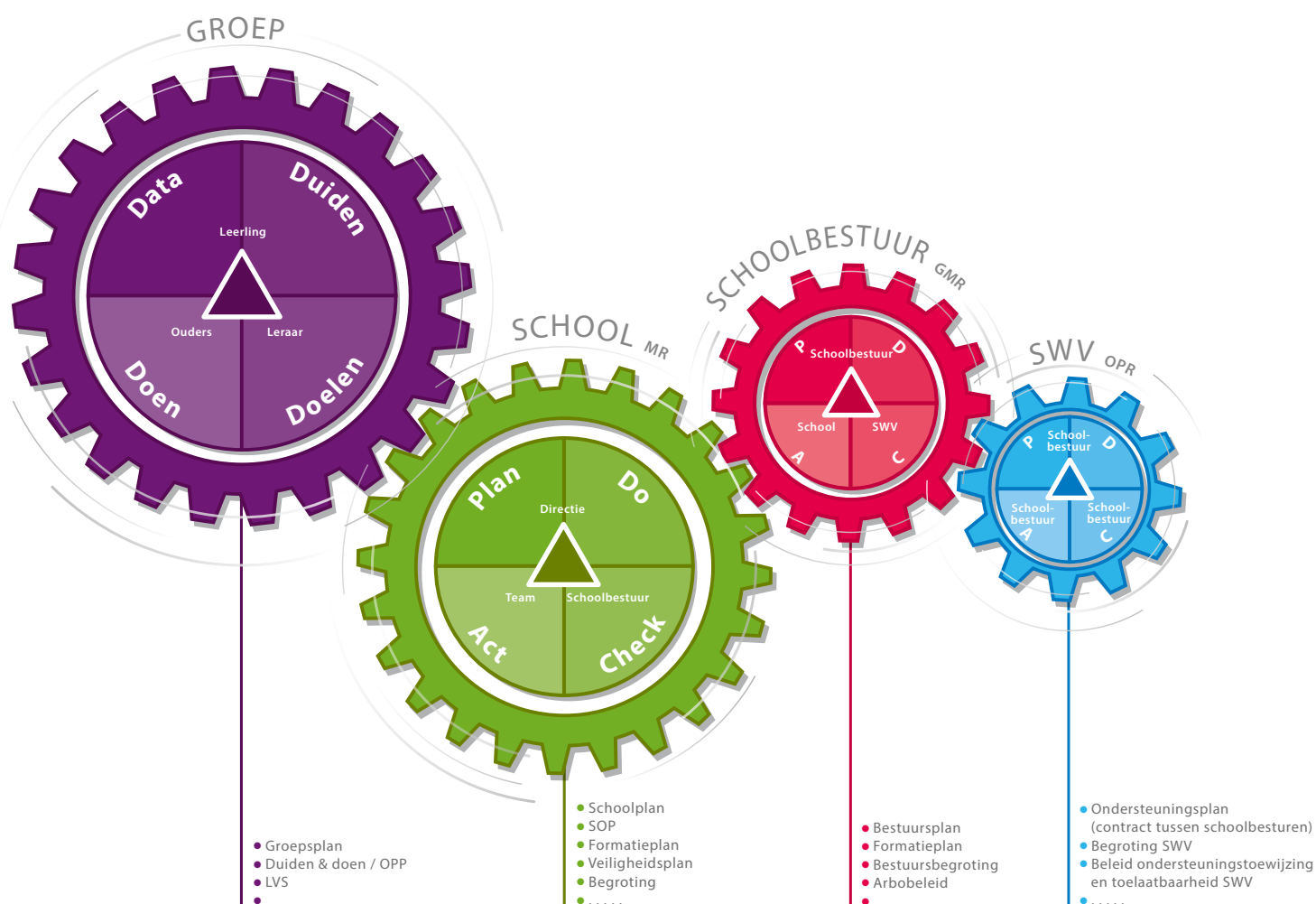

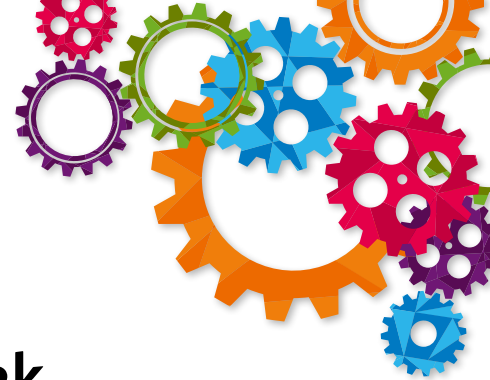
De vier R-en staan continu met elkaar in verbinding en beïnvloeden elkaar. Deze beïnvloeding is afhankelijk van de mate waarin participanten binnen het samenwerkingsverband de verbinding opzoeken, elkaar kunnen en willen vertrouwen en de basis bieden voor eigenaarschap en vakmanschap.

Het geheel is compact weergegeven in een overzicht doelstellingen/resultaten en is opgenomen in het vademecum. Dit vormt de kern van het ondersteuningsplan en van de verantwoording die schoolbesturen afleggen over de bereikte resultaten.

2.6. PDCA-cyclus op alle niveaus

De mate waarin alle participanten in het samenwerkingsverband erin slagen om (de afspraken) in het ondersteuningsplan in denken en doen van teams, scholen, schoolbesturen te verankeren is onlosmakelijk verbonden met het resultaat. Een goed functionerende pdca-cyclus op alle niveaus is daarbij een doorslaggevende succesfactor.

Een dekkend aanbod, alle kinderen een passende plek

Het eerste doel van het samenwerkingsverband is het organiseren van een dekkend aanbod, waarin alle leerlingen een passende plek vinden: integrale aanpak en zo inclusief mogelijk. Voor alle leerlingen met een ondersteuningsbehoefte wordt zo passend mogelijk onderwijs gerealiseerd. Er is een onderwijs-ondersteuningscontinuüm van basis- en extra ondersteuning binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs.

3.1. Regiovisie Onderwijskaart

Gelet op de opdracht van passend onderwijs in relatie tot krimp en verevening is door schoolbesturen PO in Zuid-Limburg in gezamenlijkheid een regionale onderwijskaart opgesteld. Dit thema overstijgt de reikwijdte van het samenwerkingsverband en vraagt een regionale aanpak met gemeenten en voortgezet onderwijs. In de regiovisie onderwijskaart zijn afspraken gemaakt over het gewenste spreidingsbeleid van basisondersteuning en extra ondersteuning met als doel duurzaam en toekomstgericht onderwijs ten behoeve van alle leerlingen in deze regio. Per regio worden uitvoeringsafspraken gemaakt. Daarnaast is op Zuid-Limburgs niveau een regionaal bestuurlijk platform actief met afgevaardigden van gemeenten, voortgezet en primair onderwijs vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid de noodzakelijke impulsen te geven. In dit kader worden nadere afspraken gemaakt en wordt gemonitord of die afspraken ook werken in de praktijk en of de afspraken nageleefd worden. De regiovisie onderwijskaart is opgenomen in de informatieve bijlagen.

3.2. De scholen in het samenwerkingsverband

3.2.1. Basisscholen - basisondersteuning

In de regio gaan de meeste leerlingen naar scholen in de basisondersteuning. Deze basisscholen bieden basisondersteuning van hoog niveau. De basisscholen beschrijven in het schoolondersteuningsprofiel op welke manier zij invulling geven aan deze basisondersteuning.

3.2.2. Scholen voor Speciaal Basisonderwijs (SBO) en Speciaal Onderwijs (SO) - extra ondersteuning

Het samenwerkingsverband kent - naast scholen in de basisondersteuning - scholen in de extra ondersteuning. Per samenwerkingsverband zijn er 1 of meer gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen (scholen voor SBO en SO of een combinatie daarvan). Complementair aan deze regionale gespecialiseerde onderwijsvoorziening(en) zijn er 1 of meer bovenregionale voorzieningen.

Gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen hebben als primaire taak het bieden van extra ondersteuning van hoog niveau, voor leerlingen die een ondersteuningsbehoefte hebben die de mogelijkheden van de basisondersteuning overstijgt met als doel toeleiding naar een lichtere vorm van ondersteuning. De extra ondersteuning kan op de eigen of op een andere locatie plaatsvinden. De gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen beschrijven in het schoolondersteuningsprofiel op welke wijze zij invulling geven aan de extra ondersteuning. Meer inclusie en outreachende inzet van expertise in de basisondersteuning zal ertoe leiden dat de extra ondersteuning in gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen bij teruglopende leerlingaantallen met meer verdichtende problematiek te maken krijgt. Concentratie van voorzieningen lijkt aangewezen om voldoende expertise te behouden en de organisatie van specialistisch onderwijs mogelijk te maken.

Het overzicht van scholen in de basis- en extra ondersteuning is opgenomen in de informatieve bijlagen.

3.2.3. Cluster 1 en 2

Leerlingen met zintuiglijke beperkingen (auditieve en/of visueel) en taalontwikkelingsstoornissen kunnen een beroep doen op cluster 1 en 2. De scholen van deze clusters zijn niet aangesloten bij het samenwerkingsverband.

Indien de onderwijsbehoefte van deze leerlingen de ondersteuningsmogelijkheden van de scholen binnen het samenwerkingsverband overstijgt, bieden de genoemde clusters, in dialoog met ouders en de betreffende school, maatwerk voor de leerling. Toeleiding en plaatsing in cluster 1 en 2 verloopt via landelijke specifieke regels, zonder tussenkomst van het samenwerkingsverband.

De werkafspraken zijn vastgelegd in de notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheid (vademecum).

3.2.4. Specifieke functionaliteiten

Naast bovengenoemde scholen zijn er andere functionaliteiten in de regio die wel onderdeel uitmaken van het dekkend netwerk passend onderwijs, maar separaat worden gefinancierd en dus geen onderdeel uitmaken van de bekostigingssystematiek van het samenwerkingsverband (bijvoorbeeld schakelklassen NT2, onderwijs aan asielzoekerskinderen).

3.3. Schoolondersteuningsprofielen

De wet schrijft voor dat iedere school in het samenwerkingsverband een schoolondersteuningsprofiel heeft.

Het schoolondersteuningsprofiel is een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die ondersteuning behoeven. Het schoolondersteuningsprofiel geeft een beeld van de wijze waarop scholen de ondersteuning vormgeven.

Basisscholen beschrijven de basisondersteuning; gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen beschrijven de extra ondersteuning.

Het schoolondersteuningsprofiel kent voor zowel basisscholen als gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen een gelijke opzet. Bij gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen is sprake van een aantal aanvullende onderdelen. Dit betekent dat de schoolondersteuningsprofielen qua vorm vergelijkbaar en stapelbaar zijn, maar qua inhoud per school en per schoolbestuur verschillen. De formats van de schoolondersteuningsprofielen zijn opgenomen in het vademecum.

In het schoolplan integreert de school de verdere ontwikkeling van de onderwijsondersteuning en beschrijft daarbij hoe zij in de periode 2019-2023 toewerkt naar het realiseren van het afgesproken niveau. Scholen volgen een eigen jaarplancyclus en actualiseren het schoolondersteuningsprofiel op basis hiervan, indien zij dat nodig achten, maar minimaal 1 keer per 4 jaar. Het samenwerkingsverband meet tweejaarlijks de ontwikkeling van de basis- en extra ondersteuning op grond van de actuele schoolondersteuningsprofielen.

De medezeggenschapsraad van de school heeft adviesrecht op de vaststelling of wijziging van het schoolondersteuningsprofiel. Dit zorgt ervoor dat zowel personeel als ouders betrokken worden bij de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel. Schoolbesturen stellen het schoolondersteuningsprofiel - na advies van de medezeggenschapsraad - vast en zijn daarmee verantwoordelijk voor de validiteit van de gegevens.

Het totale ondersteuningsaanbod op basis van de schoolondersteuningsprofielen geeft een beeld van het dekkend aanbod. Dit totaaloverzicht van de ondersteuningsprofielen is opgenomen in de informatieve bijlagen.

3.4. Sluitend dekkend netwerk

Een sluitend netwerk vraagt naast een regionaal gespreid onderwijsaanbod (regiovisie onderwijskaart), een verbindingsinstrument tussen onderwijs- en netwerkpartners (knooppunt), heldere afspraken over zorgplicht en een ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces.

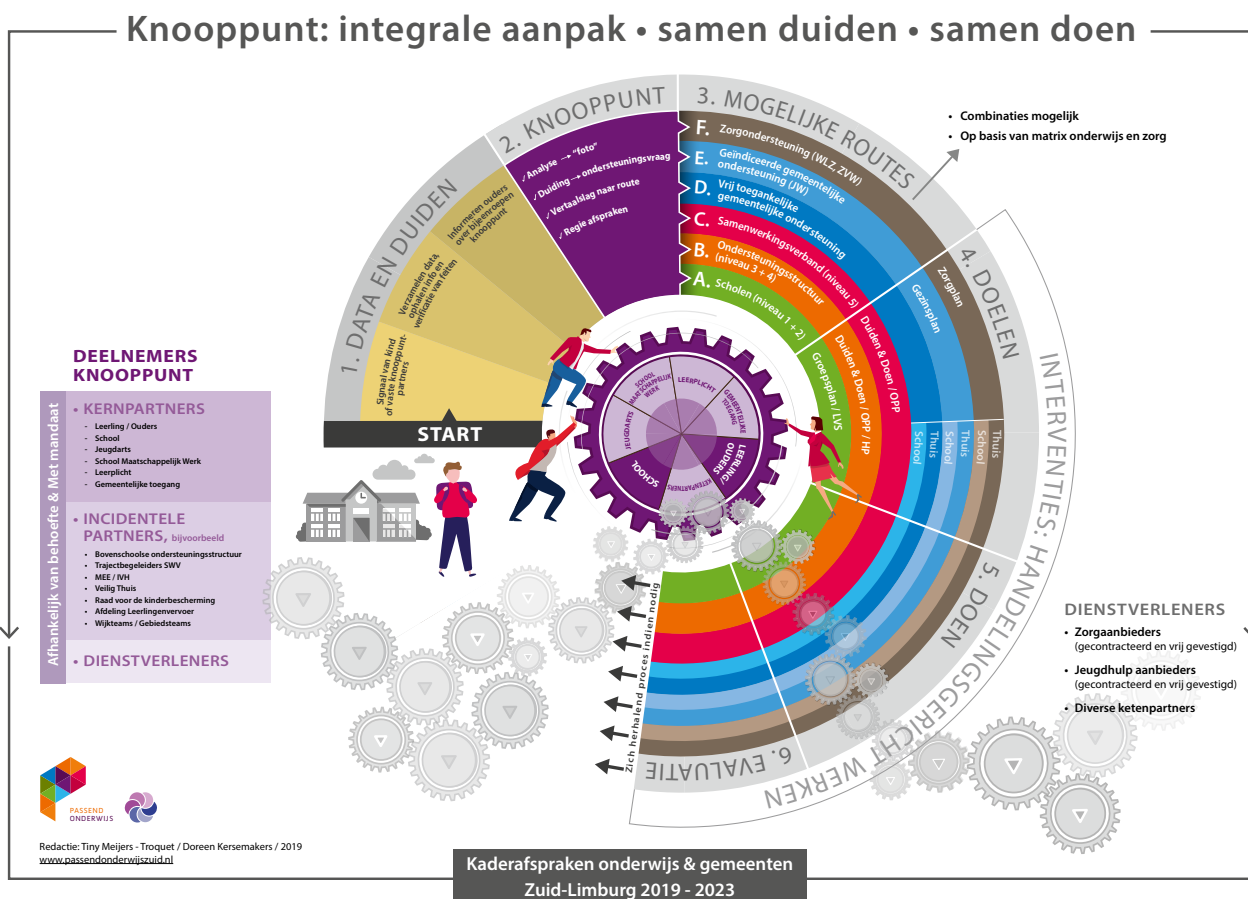
3.4.1. Knooppunt

Het knooppunt is het verbindingsinstrument tussen onderwijs en netwerkpartners. Doel van het knooppunt is een integraal beeld verkrijgen van de leerling (en zijn leefomgeving), het vaststellen van de ondersteuningsbehoeften en hierop gebaseerde afspraken over (gelijktijdige en afgestemde) interventies van onderwijs, gemeente en/of zorg (gericht op) thuis en school.

Elke school heeft een knooppunt ingericht en afspraken gemaakt over werkwijze en frequentie. Kernpartners in het knooppunt zijn: ouders/leerling, school, schoolmaatschappelijk werk, leerplicht, gemeentelijke toegang en JGZ (jeugdarts). In samenstelling variëren partners op maat en naar behoefte. Indien nodig kan het knooppuntoverleg aangevuld worden met specifieke deskundigheid.

Het knooppunt is besluitvormend. Alle deelnemers dienen voldoende mandaat te hebben voor besluitvorming. In het knooppunt worden afspraken gemaakt over regie; interventies worden vastgelegd in gezinsplan, zorgplan en/of Duiden & Doen. Door in het knooppunt met ouders en netwerkpartners samen te werken, zijn de lijnen kort en hebben school en ouders met zo weinig mogelijk verschillende professionals te maken. Het initiatief voor het organiseren van een knooppunt kan bij alle kernpartners liggen.

Het knooppunt is ten principale een casuoverleg en een werkproces. Periodiek (minimaal 1x per jaar) evalueren de kernpartners werkwijze en functioneren van het knooppunt. Het knooppunt vindt zijn oorsprong in de beleidsnotitie zorg in en om school (2016) en is verder doorontwikkeld en verankerd in de spiegelparagraaf en de notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheid (vademecum).

Het bovenstaande schema is in ware grootte opgenomen in de informatieve bijlagen.

3.4.2. Aanmelding en zorgplicht

De zorgplicht is wettelijk belegd bij scholen en hun schoolbesturen. Zorgplicht betekent dat scholen ervoor zorgen dat iedere leerling die op hun school zit, of die zich bij hun school aanmeldt een passende onderwijsplek krijgt. Hierbij zijn de schoolondersteuningsprofielen (SOP) leidend. Naast de wettelijke context, wordt invulling gegeven aan de zorgplicht op basis van de voor het samenwerkingsverband geldende kernwaarden en de specifiek gemaakte werkafspraken. Als afspraken of besluitvorming over invulling van de zorgplicht stagneren of in een impasse geraken en geen enkele school kan of wil een passende onderwijsplek bieden waardoor thuiszitten dreigt, dan is binnen het samenwerkingsverband de doorzettingsmacht geregeld.

Door de zorgplicht is de rolverdeling in het proces van plaatsing duidelijk. In de wet passend onderwijs is opgenomen dat ouders hun kind schriftelijk bij de school van voorkeur aanmelden. Het samenwerkingsverband hanteert deze richtlijn. De verantwoordelijkheid voor tijdig plaatsen begint dus op het moment dat de leerling schriftelijk wordt aangemeld bij een school in het samenwerkingsverband. Aanmelding betekent niet automatisch plaatsen.

Er is geen voorgeschreven of uniform aanmeld-/inschrijfformulier vanuit het samenwerkingsverband. Besturen en scholen gebruiken hun eigen formulieren voor aanmelding. Deze formulieren voldoen aan de minimale wettelijke vereisten. Aan een verzoek tot aanmelding geeft een school gehoor, waarbij de afspraak geldt dat niet mondeling wordt doorverwezen. Het opvolgen van deze gedragsregel is noodzakelijk om autonomie met solidariteit te combineren.

De school beslist, binnen zes weken na aanmelding, of de leerling kan worden toegelaten. Deze periode kan eenmaal met maximaal vier weken worden verlengd. Als een school de leerling niet kan plaatsen binnen de basisondersteuning, zoekt de school (of het schoolbestuur) een passende onderwijsplek op een andere school. Dat kan een andere school in de basisondersteuning zijn of een gespecialiseerde onderwijsvoorziening. Belangrijk daarbij is dat een goede balans wordt gevonden tussen de ondersteuningsbehoefte van het kind, de wensen van ouders en de mogelijkheden van scholen. Als extra ondersteuning in niveau 5 nodig is, dan wordt het traject, zoals beschreven in hoofdstuk 5, ingezet. Een aanmelding bij een gespecialiseerde onderwijsvoorziening verloopt via de trajectbegeleider van het samenwerkingsverband.

De wijze waarop uitvoering gegeven wordt aan de zorgplicht is integraal opgenomen in de notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheid (vademecum).

3.4.3. Ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces

De kern van een ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces is:

- integrale inhoudelijke informatie-uitwisseling;
- afspraken tussen de netwerkpartners op schakelmomenten;
- goede samenwerking en afstemming tussen ouders, scholen en netwerkpartners ten behoeve van de leerling.

Een dynamisch geheel tussen deze kerndelen is van belang bij het vormgeven van de warme overdracht.

Integrale inhoudelijke informatie-uitwisseling (Duiden & Doen)

Integrale inhoudelijke informatie speelt een cruciale en centrale rol bij het beoordelen van een passende onderwijsplek. Informatie die tevens onontbeerlijk is voor een goede analyse als basis van effectieve interventies afgestemd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en doel- en handelingsgericht werken. Relevante informatie dus voor zowel scholen, bestuurlijke ondersteuningsstructuren als het samenwerkingsverband. Door op Zuid-Limburgs niveau de ordening van deze informatie te stroomlijnen en te uniformeren is communicatie tussen scholen onderling en tussen scholen en netwerkpartners vereenvoudigd voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

Schakelmomenten

Kinderen binnen het samenwerkingsverband kunnen te maken krijgen met verschillende schakelmomenten, waaronder:

- a. Van voorschool naar basis- of extra ondersteuning.
- b. Van basisondersteuning naar extra ondersteuning en omgekeerd.
- c. Tussen dezelfde schoolsoorten (basis- en extra ondersteuning).
- d. Van basis- en extra ondersteuning naar school voor voortgezet (speciaal) onderwijs.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt bij schakelmomenten primair onderwijs is dat een leerling instroomt op vierjarige leeftijd en doorstroomt naar het V(S)O op twaalfjarige leeftijd, tenzij anders op basis van beredeneerde afwijking. Het meest natuurlijke schakelmoment is bij de wisseling van het schooljaar, maar ook tussentijdse overgangen zijn mogelijk (waarbij aansluiting gezocht wordt bij natuurlijke overstapmomenten).

a. Van voorschoolse voorziening naar basis- en extra ondersteuning

Voor scholen is het belangrijk te weten dat een leerling is aangemeld met een ondersteuningsvraag en welke ondersteunende activiteiten effect hebben gehad. Informatie van voorschoolse voorzieningen en ouders over de ontwikkeling van hun kind is hierbij van groot belang.

De overdracht van peuteropvang, kinderdagverblijven en zorginstellingen (MKD/KDC) naar school is niet centraal geregeld. De kwaliteit van de samenwerking en de overdracht verschilt per gemeente en van school tot school. Er bestaat geen wettelijke verplichting tot het overdragen door middel van een schriftelijke rapportage zoals bij de overgangen tussen scholen. In het kader van collectieve doelgroeparrangementen en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) worden tussen schoolbesturen en gemeenten hierover afspraken gemaakt met houders van voorzieningen voor voorschoolse opvang.

Voorschoolse voorzieningen hebben soms al de ondersteuningsbehoeften van kinderen in kaart gebracht en ouders ondersteund bij deze zoektocht. Voorschoolse voorzieningen geven geen schooladvies, alvorens dit is afgestemd met onderwijs, binnen de afgesproken kaders van het samenwerkingsverband. Bij de overgang van voorschoolse voorzieningen naar het primair onderwijs is de visie van het samenwerkingsverband leidend: zo inclusief mogelijk, regulier als het kan, speciaal als het moet en thuisnabij. Speerpunt van beleid in de planperiode is het reguleren en normaliseren van de onderinstroom vanuit zorginstellingen (MKD/KDC/etc) naar (passende) kinderopvang en onderwijs.

Het samenwerkingsverband zal in overleg met gemeenten inzetten op een gedegen (warme) overdracht van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vanuit de voorschoolse voorzieningen naar scholen op basis van Duiden & Doen. Daartoe is het wenselijk dat voorschoolse voorzieningen deelnemen aan knooppunten.

b. Van basisonderwijs naar extra ondersteuning en omgekeerd

Voor de overgang van een basisschool naar extra ondersteuning is een toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband nodig. Deze route wordt in hoofdstuk 5 beschreven. Bij deze schakelmomenten zal in een knooppunt toeleiding (MDO) op overeenstemming gericht overleg plaatsvinden over de ondersteuning die de gespecialiseerde school gaat bieden. Hierbij worden afspraken gemaakt over de duur van het verblijf in de gespecialiseerde onderwijsvoorziening, de inhoud van het onderwijs- en ondersteuningsaanbod (doelen van plaatsing), de mogelijkheid van terugplaatsing op termijn, de plaatsingsdatum, het leerlingenvervoer en gemeentelijke ondersteuning en/of zorgondersteuning op school en thuis. Tijdens het verblijf van de leerling in de extra ondersteuning, werken de betrokken scholen (zowel de school van herkomst/voorkeur ouders als de school van plaatsing) toe naar passende randvoorwaarden voor terugkeer van de leerling waarvoor dit perspectief reëel is.

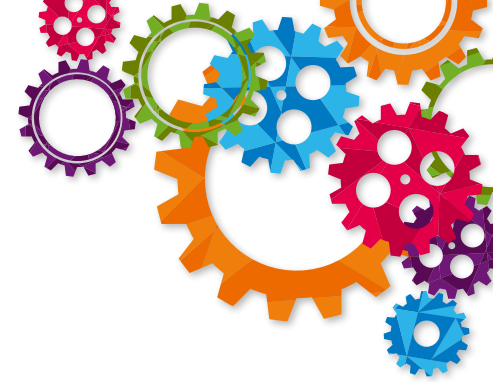
In de doorgaande lijn tussen basis- en extra ondersteuning is Duiden & Doen het start-ontwikkelperspectiefplan (OPP) in niveau 5 en dus de basis voor een aanvraag TLV of herbeoordeling. Door de benodigde informatie al een integraal onderdeel te laten zijn van het dossier van de leerling wordt extra en onnodig werk voorkomen.

c. Tussen dezelfde schoolsoorten (basis- en extra ondersteuning)

Voor tussentijdse schakelmomenten tussen dezelfde schoolsoort (bv als gevolg van verhuizing of beter passende onderwijsplek) gelden de verplaatsingsafspraken in het samenwerkingsverband, zoals opgenomen in de notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheid (vademecum).

d. Van primair naar voortgezet onderwijs

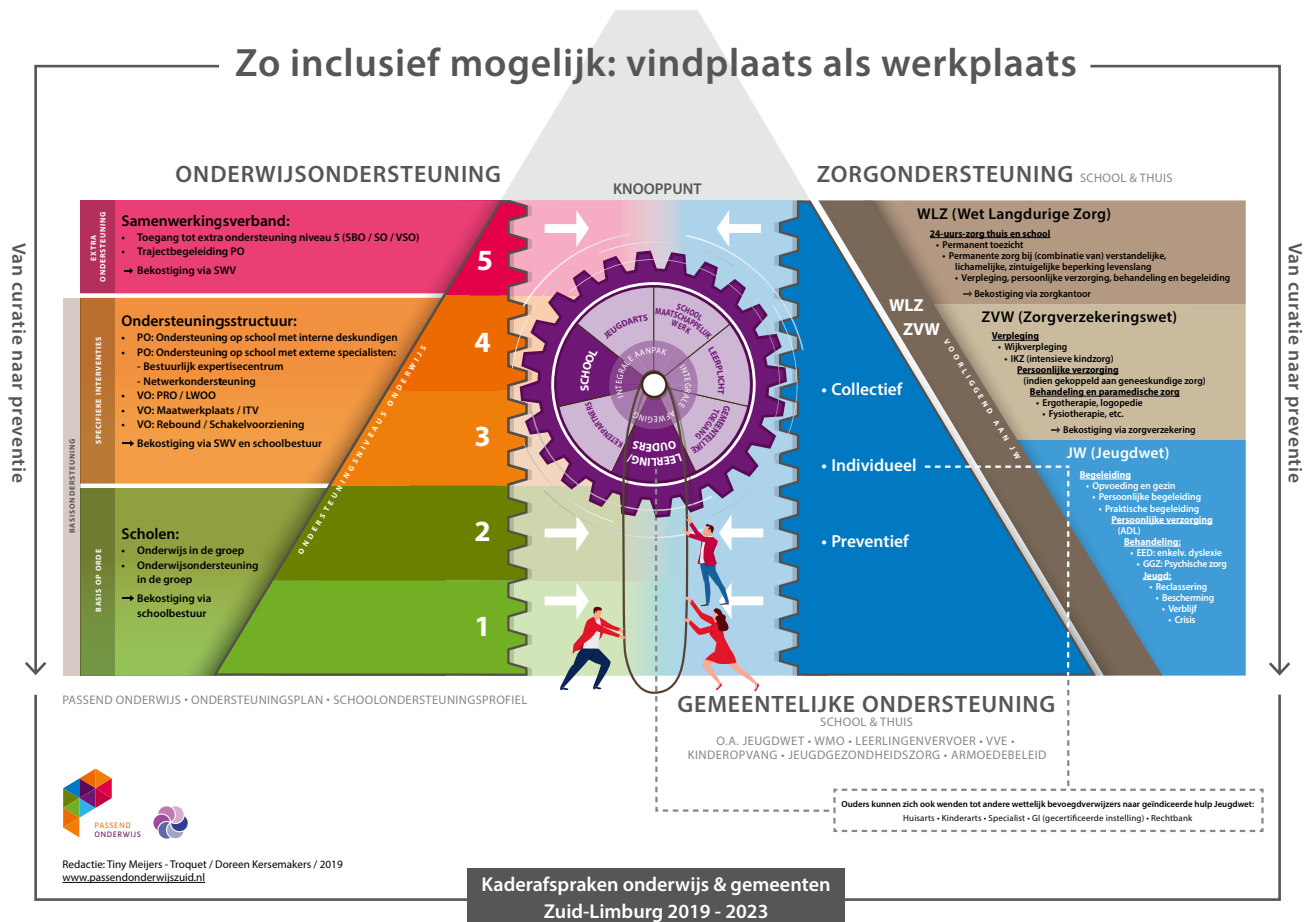
Om ervoor te zorgen dat leerlingen met een ondersteuningsbehoefte zoveel mogelijk een ononderbroken schoolloopbaan hebben, en dus voortdurend passend onderwijs krijgen, stemt het samenwerkingsverband PO de overgang van deze leerlingen naar het voortgezet (speciaal) onderwijs af met het samenwerkingsverband VO. Voor leerlingen vanaf 11 jaar met specifieke ondersteuningsbehoeften stemmen PO en VO vroegtijdig af welk voorbereidingstraject nodig is om een goede en warme overgang te realiseren op basis van een uitstroomprofiel. Kennis van elkaars aanpak is een basisvoorwaarde voor verdere afstemming. De afspraken met het samenwerkingsverband VO zijn opgenomen in de notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheid (vademecum).

Het onderwijs- ondersteuningscontinuüm

Het is de opdracht voor schoolbesturen en scholen in het samenwerkingsverband om inhoud te geven aan het onderwijs-ondersteuningscontinuüm. Op samenwerkingsverbandniveau wordt gedefinieerd 'wat' onder het ondersteuningscontinuüm (basisondersteuning en extra ondersteuning) wordt verstaan. Op bestuurs- en schoolniveau wordt afgesproken 'hoe' het ondersteuningscontinuüm vorm en inhoud krijgt. Parallel en complementair aan het onderwijs-ondersteuningscontinuüm bestaat de gemeentelijke ondersteuning, waarvoor gemeenten verantwoordelijkheid dragen en de zorgondersteuning vanuit Wet Langdurige Zorg en Zorgverzekeringswet. Afstemming, verbinding en overlapping tussen onderwijs-ondersteuningscontinuüm, gemeentelijke ondersteuning en zorgondersteuning is nodig voor een integrale aanpak om de totale ondersteuning voor de jeugd te organiseren.

De beleidskeuze voor inhoudelijke autonomie maakt een grote mate van diversiteit aan onderwijsvoorzieningen mogelijk en vergroot de keuzemogelijkheid van ouders. Door op samenwerkingsverbandniveau alleen afspraken te maken over het 'wat' ontstaat ruimte in de regio voor diverse kleurrijke onderwijsvormen, passend en afgestemd op de vraag in de wijk of regio, bepaald door leerlingpopulatie en sociaalgeografische context.

Het bovenstaande schema is in ware grootte opgenomen in de informatieve bijlagen.

4.1. De ondersteuningsniveaus

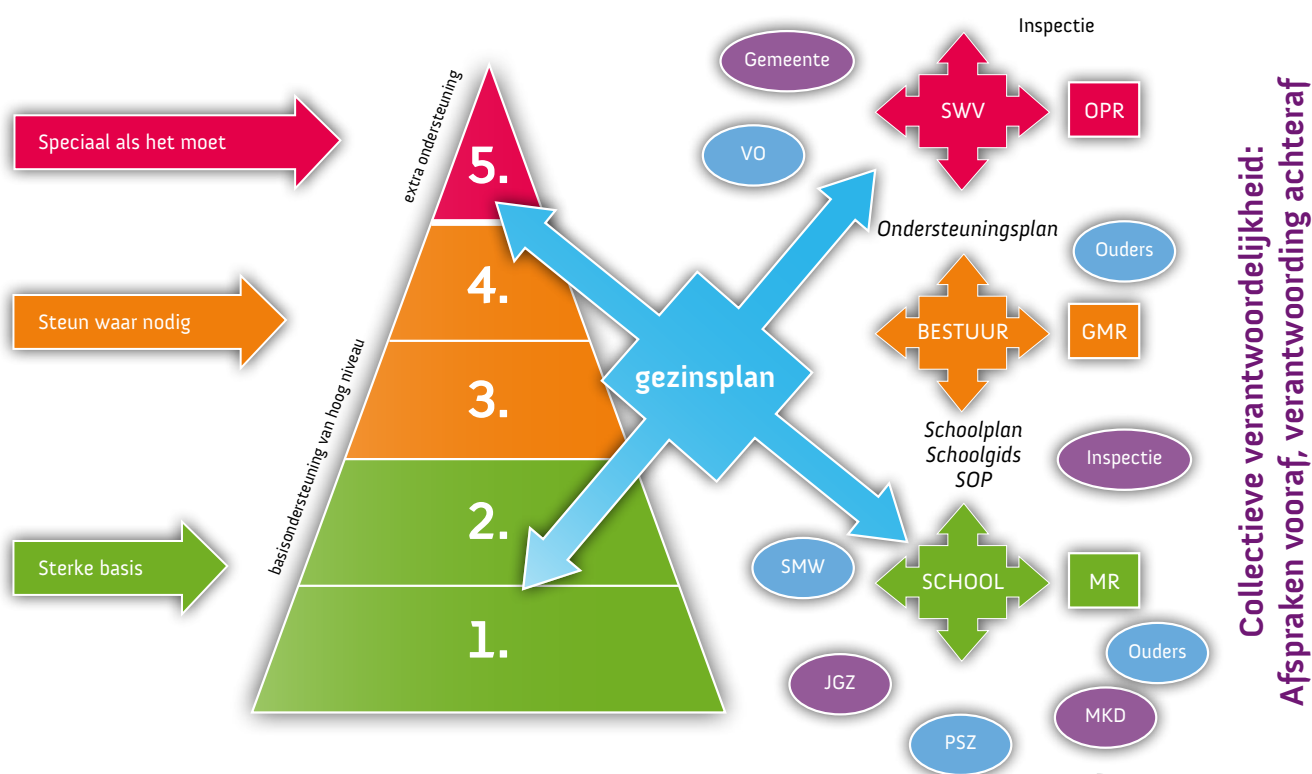
Het onderwijs-ondersteuningscontinuüm bestaat uit 5 niveaus:

- **Ondersteuningsniveau 1: Onderwijs in de groep**
Geen speciale onderwijsondersteuning op school.
- **Ondersteuningsniveau 2: Ondersteuning in de groep**
Intensivering van het onderwijsaanbod. Aanvullende onderwijsondersteuning binnen de groep onder verantwoordelijkheid van de leerkracht, gericht op terugkeer in niveau 1.
- **Ondersteuningsniveau 3: Ondersteuning op school met interne deskundigen**
Extra intensieve en systematische aanpak door het inzetten van specifieke interventie(s). Leerkracht, interne specialist en/of intern begeleider stemmen inhoud en aanpak af, gericht op terugkeer in niveau 2 en 1.
- **Ondersteuningsniveau 4: Ondersteuning op school met externe specialisten**
Inzet vanuit de bovenschoolse ondersteuningsstructuren en inzet vanuit de onderwijsketen (bijvoorbeeld Dienstencentrum MosaLira, Kansrijk Triade, KindanteKwadrant, Expertisepool Innovo, Gespecialiseerd Onderwijs Centrum Movare, Interkomschil kom Leren, outreachende maatwerkexpertise van binnen en buiten het eigen schoolbestuur). Interventies met een afgestemd onderwijsaanbod, mogelijk afwijkend van het reguliere curriculum. Ondersteuning op school, gericht op terugkeer in niveau 3, 2 en 1.
- **Ondersteuningsniveau 5: Extra ondersteuning in de gespecialiseerde onderwijsvoorziening**

In het samenwerkingsverband wordt, zoals de wet voorschrijft, een onderscheid gemaakt tussen basisondersteuning en extra ondersteuning. De schoolbesturen in het samenwerkingsverband zijn van mening dat alle vormen van onderwijsondersteuning op de basisschool voor alle leerlingen toegankelijk moeten zijn, zonder administratieve rompslomp. Daarom is gekozen alle ondersteuning tot aan een verwijzing naar extra ondersteuning te rekenen tot de basisondersteuning. Dat betekent dat ondersteuningsniveau 1 t/m 4 gedefinieerd wordt als basisondersteuning en dat ondersteuningsniveau 5 de extra ondersteuning omvat.

De scholen en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de inrichting, vormgeving en kwaliteit van ondersteuningsniveau 1 t/m 5. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de toegang tot ondersteuningsniveau 5. De kosten van extra ondersteuning (niveau 5) worden in gezamenlijkheid en op basis van solidariteit gedragen, tenzij de geboden ondersteuning in niveau 1 t/m 4 aantoonbaar van onvoldoende kwaliteit is.

Schematisch kan het onderwijs-ondersteuningscontinuüm als volgt worden weergegeven:

4.2. Ankerpunten voor basis- en extra ondersteuning

Basis- en extra ondersteuning kennen vier ankerpunten. In het samenwerkingsverband zijn gezamenlijk normen geformuleerd voor deze ankerpunten; het niveau van de basis- en extra ondersteuning moet hieraan minimaal voldoen.

De ankerpunten van basis- en extra ondersteuning:

1. Kwaliteitstandaard
2. Planmatig en handelingsgericht werken
3. Specifieke ondersteuning
4. Ondersteuningsstructuur

Een school heeft de opdracht om zijn (ontwikkel)lijnen stevig te bevestigen aan de vier genoemde ankerpunten. Het kenmerk van het verbinden van lijnen aan ankerpunten is dat niet elke lijn even strak gespannen hoeft te zijn om toch goed vast te liggen. De trekspanning kan afhankelijk zijn van de windrichting (leerlingpopulatie), de windkracht (onderwijskundig en pedagogisch concept), de stroomsterkte (sociaal demografische ligging in de wijk of regio), het getij (krimp of groei). Aan de ankerpunten haken de scholen hun (ontwikkel)lijnen van de basisondersteuning. Deze ontwikkellijnen zijn geïntegreerd in het schoolplan. In het schoolondersteuningsprofiel beschrijft de school de staat van ontwikkeling van de ankerpunten; een samenvatting van het schoolondersteuningsprofiel staat in de schoolgids.

Gekozen is voor een niveau van basisondersteuning waarbij scholen alle hulp en ondersteuning moeten kunnen bieden tot aan een verwijzing naar extra ondersteuning.

1. Ankerpunt: kwaliteitstandaard

Deze standaard bestaat uit twee onderdelen:

- het basisarrangement van de onderwijsinspectie;
- indicatoren die een beeld geven van het niveau van onderwijsondersteuning.

Het realiseren van de kwaliteitsstandaard is de verantwoordelijkheid van de individuele schoolbesturen.

2. Ankerpunt: planmatig en handelingsgericht werken

In aanvulling op de kwaliteitsstandaarden zijn indicatoren voor planmatig en handelingsgericht werken geformuleerd op alle ondersteuningsniveaus. Zij vormen een belangrijke basis voor effectieve ondersteuning. Planmatig en handelingsgericht werken is de wijze waarop de school cyclisch werkt aan het ondersteunen van leerlingen in hun leer- en sociaal-emotionele ontwikkeling. De school beoordeelt zo realistisch mogelijk in welke omvang de betreffende indicator door het team in praktijk wordt omgezet.

3. Ankerpunt: specifieke ondersteuning

Elke school heeft een aanbod voor preventieve en licht curatieve (onderwijs)ondersteuning afgestemd op leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De school biedt autonoom ondersteuning en/of heeft in het netwerk afspraken gemaakt over:

- Ondersteuning aan leerlingen met rekenhulpvragen (dyscalculie)
- Ondersteuning aan leerlingen met leeshulpvragen (dyslexie)
- Ondersteuning aan meer- en hoogbegaafde leerlingen
- Ondersteuning in de zin van sociale veiligheid en het omgaan met verschillen in gedrag
- Specifieke ondersteuning (bijvoorbeeld NT2, terugkeer in een lichtere vorm van zorg, etc)

4. Ankerpunt: Ondersteuningsstructuur

Scholen hebben een effectieve interne ondersteuningsstructuur, die past bij het onderwijskundig en pedagogisch concept. De school heeft een ondersteuningsstructuur, bestaande uit:

- autonome ondersteuning: transparant wordt aangegeven welke ondersteuning de school (met behulp van bovenschoolse ondersteuningsstructuren) zelf op elk ondersteuningsniveau kan bieden;
- netwerkondersteuning: transparant wordt aangegeven welke ondersteuning met behulp van netwerkpartners tijdig, flexibel en adequaat ontsloten kan worden. De regie en verantwoordelijkheid ligt bij de school.

De school heeft de ondersteuningsstructuur zodanig ingericht dat in elk ondersteuningsniveau de school autonoom ondersteuning kan bieden of dat de ondersteuning met behulp van netwerkpartners tijdig, flexibel en adequaat ontsloten kan worden. Niet elke stap in de route is voorwaardelijk voor de volgende. Er zullen zich situaties voordoen waarbij stappen kunnen en mogen worden overgeslagen op basis van beredeneerde afwijking. De regie en verantwoordelijkheid ligt bij de school.

De ondersteuningsstructuur en de procesmatige overgang tussen ondersteuningsniveaus is beschreven in het schoolplan en staat vermeld in de schoolgids. Bovenschoolse ondersteuningsstructuren zijn opgenomen in bestuursplannen.

4.3. Basisondersteuning is van hoog niveau

De opdracht voor scholen in de basisondersteuning:

- basisondersteuning van hoog niveau;
- versterking van de basisondersteuning door verbinding en aansluiting bij de gemeentelijke ondersteuning en/of zorgondersteuning;
- basis op orde; als drager van zo inclusief mogelijk onderwijs.

De basisondersteuning is van hoog niveau als elke school voldoet aan de normering die ten aanzien van de ankerpunten op samenwerkingsverbandniveau is geformuleerd. De ankerpunten en de normering zijn verder uitgewerkt in het format schoolondersteuningsprofiel, zoals opgenomen in het vademecum.

Basisondersteuning is het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van interventies die binnen de ondersteuningsstructuur van de school op een overeengekomen kwaliteitsniveau van planmatig handelen, autonoom of in samenwerking met netwerkpartners, wordt uitgevoerd.

De basisondersteuning richt elke school in op basis van zijn onderwijskundige en pedagogische visie binnen de kaders van het schoolbestuur en de afspraken met de gemeenten over de gemeentelijke ondersteuning: vindplaats als werkplaats. Het format schoolondersteuningsprofiel basisondersteuning en de normering zijn opgenomen in het vademecum.

Vanaf ondersteuningsniveau 3 wordt een plan gehanteerd waarin de ondersteuningsbehoefte van de leerling is beredeneerd en in een handelingsgerichte aanpak is opgenomen (bestanddelen Duiden & Doen).

4.4. Extra ondersteuning is van hoog niveau

De opdracht voor scholen in de extra ondersteuning:

- interne functie: extra ondersteuning van hoog niveau;
- externe functie: verbinding met en aansluiting bij de gemeentelijke ondersteuning en/of zorgondersteuning:
  - collectieve doelgroeparrangementen voor zittende leerlingen in niveau 5;
  - versterking van de basisondersteuning door inzet outreachende maatwerkexpertise teneinde verbreding en verdieping van de ondersteuningsmogelijkheden in de basisondersteuning;
- schakelfunctie tussen basis- en extra ondersteuning:
  - met als focus toeleiding naar lichtere vormen van ondersteuning;
  - collectieve doelgroeparrangementen voor normalisering en regulering van instroom vanuit zorg naar onderwijs (bv MKD/KDC/residentieel).

De extra ondersteuning is van hoog niveau als elke school voldoet aan de normering die ten aanzien van de ankerpunten op samenwerkingsverbandniveau geformuleerd is. Tevens wordt de extra ondersteuning beschreven langs de lijn van de vijf IVO-velden: aandacht & tijd, materialen & aanpak, ruimtelijke omgeving, expertise en samenwerking met andere instanties.

De gespecialiseerde onderwijsvoorziening beschrijft het niveau van extra ondersteuning (interne functie) alsmede de wijze waarop de externe -en schakelfunctie wordt ingevuld in het schoolondersteuningsprofiel. De ankerpunten en de normering zijn verder uitgewerkt in het format schoolondersteuningsprofiel S(B)O en zijn opgenomen in het vademecum.

In de missie van het samenwerkingsverband is verwoord dat onderwijs thuisnabij wordt gerealiseerd. Dit betekent dat passend onderwijs vanuit het regulier onderwijs wordt georganiseerd. De ondersteuning wordt zoveel mogelijk naar het kind gebracht, in plaats van het kind naar de ondersteuning. Gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen hebben een aandeel in deze opdracht. Niettemin zijn hoogwaardige, soms buiten woonomgeving van het kind gelegen, gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen nodig om een dekkend netwerk van voorzieningen te creëren. In ondersteuningsniveau 5 hebben gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen de taak om een onderwijsomgeving voor leerlingen te bieden waarvoor passend onderwijs in de basisondersteuning niet haalbaar is.

Voor de gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen betekent het in gang zetten van deze ontwikkeling - op termijn - een verschuiving van aanbod, zeker als de basisondersteuning er in slaagt om gaandeweg steeds meer milde problematiek binnen het netwerk op te lossen. In hoofdstuk 3 (dekkend onderwijsaanbod) is reeds aangegeven dat op Zuid-Limburgs niveau gekeken wordt naar spreiding van deze gespecialiseerde voorzieningen in relatie tot krimp en duurzame instandhouding.

4.5. Ontwikkelingsperspectief – Duiden & Doen

Een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld voor leerlingen in de extra ondersteuning en voor leerlingen waarvoor op grond van andere wettelijke bepalingen deze verplichting bestaat.

Omdat de kosten van niveau 5 in solidariteit worden gedragen speelt integrale inhoudelijke informatie een centrale rol bij het beoordelen van aanvragen tot toeleiding naar niveau 5. Informatie die tevens onontbeerlijk is voor een goede analyse als basis van effectieve interventies afgestemd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en doel- en handelingsgericht werken vanaf ondersteuningsniveau 3. Relevante informatie dus voor zowel scholen, bestuurlijke ondersteuningsstructuren als het samenwerkingsverband.

Door op Zuid-Limburgs niveau de ordening van deze informatie te stroomlijnen en te uniformeren wordt communicatie tussen scholen onderling en tussen scholen en netwerkpartners vereenvoudigd voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. In de doorgaande lijn tussen basis- en extra ondersteuning is Duiden & Doen het start-ontwikkelperspectiefplan in niveau 5 en dus de basis voor een aanvraag toelaatbaarheid of herbeoordeling. Door de benodigde informatie al een integraal onderdeel te laten zijn van het dossier van de leerling wordt extra en onnodig werk voorkomen.

Daarom geldt de volgende afspraak:

1. Ontwikkelperspectiefplannen bestaan uit een vast uniform deel en uit een vrij deel;
2. het vaste deel omvat minimaal de inhoudelijke informatie die zowel nodig is voor het dagelijks handelen rond de leerling als een aanvraag toelaatbaarheid (Duiden & Doen);
3. het vaste deel kan tevens dienst doen als een integraal onderdeel van de planvorming (handelingsplan, kindkaart, groeidocument, onderwijskundigrapport, etc.) vanaf ondersteuningsniveau 3 in de basisondersteuning.

Doordat ook de wettelijke onderdelen van het ontwikkelingsperspectiefplan in Duiden & Doen zijn opgenomen, kan een school het format desgewenst hanteren als een volwaardig ontwikkelingsperspectiefplan.

4.6. Verwijsindex / Meldcode

De verwijsindex is een digitaal samenwerkingsinstrument om een 'match' te maken tussen professionals zoals leraren, hulpverleners en begeleiders in de regio. De samenwerking tussen professionals van instellingen kan sneller op gang komen doordat bekend is wie contact heeft met een bepaald kind of ouders/gezin. De verwijsindex is opgenomen in de Wet op de jeugdzorg en daarmee verplicht voor alle professionals in de jeugdketen.

4.7. Kritische succesfactoren van het ondersteuningscontinuüm

4.7.1. *Verbinding onderwijs-Jeugdhulp*

In de notitie "It takes a village to raise a child" (spiegelparagraaf) is beschreven op welke wijze de verbinding tussen onderwijs en gemeentelijke ondersteuning tot stand moet komen. De wijze waarop alle participanten slagen in het maken van deze verbinding, is conditio sine qua non voor een succesvol ondersteuningscontinuüm. Het verder operationaliseren van het knooppunt door facilitering van gemeenten en onderwijs en het toepassen van de beleidsnotitie "Zorg in en om school" is noodzakelijk.

4.7.2. *Versterking van de basisondersteuning; de basis op orde (onderwijs en zorg)*

In de planperiode ligt de focus op de basis op orde: versterking van de basisondersteuning op alle locaties. Tussen gemeenten en schoolbesturen worden nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop de basisondersteuning versterkt wordt door middel van inzet van:

- Vindplaats als werkplaats. Inzet van gemeentelijke ondersteuning in de basisondersteuning.
- Een betrouwbare en duurzame schil van functionarissen in de basisstructuur.
- Preventie, snelle curatie waar nodig en professionalisering van schoolteams samen met netwerkpartners op hun nieuwe gezamenlijke handelingsruimte binnen de afgesproken kaders van inclusie: vrijheid in gebondenheid.
- Maatwerk per school afhankelijk van de omgeving en de problematiek die aan de orde is.
- Goede afstemming met sociale teams en voorliggende voorzieningen in de buurt.
- Inzet, continuering of borging van pilots als stapstenen naar de toekomst.

4.7.3. *Verbreden van teams (interprofessioneel)*

Om tijdig de goede inschatting te maken van wat een kind nodig heeft een waar nodig laagdrempelige ondersteuning te bieden, is het van belang de juiste expertise voorhanden te hebben, dichtbij het kind. De leerkracht kan dit niet altijd alleen, het verbreden van teams met andere expertises is van belang. De samenstelling van bredere teams zal overal anders zijn, en moet daarom op school- en bestuursniveau worden bepaald. Investeren in en verplaatsen van kwaliteit en expertise aan en naar de voorkant leidt tot preventie: meer basisondersteuning in plaats van extra ondersteuning, meer lichte in plaats van zware jeugdhulp en versnelde opschaling bij ernstige problematiek.

4.7.4. *Collectieve doelgroeparrangementen niveau 5*

In de planperiode ligt de focus op vorming van collectieve doelgroeparrangementen op alle locaties van gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen. Tussen gemeenten en schoolbesturen worden nadere afspraken gemaakt (onderwijszorg-arrangementen) over de wijze waarop voor de betreffende doelgroep zorg in en om school ingezet wordt. Daarnaast worden collectieve doelgroeparrangementen opgesteld daar waar zorg- en onderwijs gezamenlijk aan zet zijn (residentiële leerlingen en instroom vanuit zorg naar onderwijs). Vanaf 1 augustus 2019 is een aantal doelgroeparrangementen operationeel. Verdere uitbreiding naar alle gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen in niveau 5 vindt gefaseerd plaats.

4.7.5. *Afspraken over toeleiding voor alle leerlingen*

De kosten van niveau 5 (gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen) worden in solidariteit gedragen. Daarom speelt integrale inhoudelijke informatie een centrale rol bij het beoordelen van aanvragen tot toeleiding naar deze collectief bekostigde onderwijsvoorzieningen. Door wet- en regelgeving is een deel van deze toeleidingen (residentieel) onttrokken aan de in het samenwerkingsverband gemaakte afspraken. Ook voor residentieële leerlingen gaat vanaf 1 augustus 2019 gelden dat de toeleidingsafspraken onverkort van toepassing zijn (hoofdstuk 5).

4.7.6. *Eigenaarschap en persoonlijk meesterschap*

Voor het slagen van passend onderwijs is de betrokkenheid en de toerusting van leraren essentieel. Zij moeten in staat zijn om aan de toenemende verschillen tussen leerlingen tegemoet te komen. Een hoog ambitieniveau van basisondersteuning en een ambitieus schoolondersteuningsprofiel dagen hen uit om zich op het brede terrein van onderwijsondersteuning te professionaliseren en actief inhoud te geven aan de nieuwe opdracht. Dit kan als leraren grip hebben op hun eigen rol in het geheel en zich blijvend in die rol kunnen ontwikkelen (eigenaarschap). Werkelijke grip op de verschillende processen binnen een school en op de ontwikkeling van leerlingen is alleen mogelijk in samenhang en samenspraak met collega's, die ieder hun rol in het geheel vervullen (gedeeld eigenaarschap). Dat vraagt om lerende leraren, teams en organisaties. Eigenaarschap bevordert een effectieve schoolontwikkeling; het heeft onder meer te maken met het op gang brengen van flow, eigen verantwoordelijkheid, aansluiten bij passie en feedback geven.

Eigenaarschap heeft betrekking op de professionele houding van teamleden en gaat over de kwaliteit van relaties tussen professionals in de school. Cruciaal voor het bewerkstelligen van eigenaarschap blijken houding, autonomie en samenwerking op verschillende niveaus in de school (subsidiariteit).

Naast eigenaarschap is persoonlijk meesterschap van de leraar een kritische succesfactor. Met passend onderwijs wordt van leraren verwacht dat zij een breed handelingsrepertoire hebben om adequaat te kunnen omgaan met groepen waarbinnen verschillen bestaan in onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen. De leraar vervult een spilfunctie en ontwikkelt zijn vakmanschap tot persoonlijk meesterschap. Een hoog niveau van basisondersteuning kan niet gerealiseerd worden zonder aandacht voor de ondersteuningsbehoefte van de leraar. Expertise en middelen zijn nodig om leraren in staat te stellen persoonlijk meesterschap te ontwikkelen.

Goed gekwalificeerde en geoutilleerde interne begeleiding vormt het eerste vangnet op school voor handelingsverlegenheid bij leraren. Tevens biedt dit garantie op een effectiever proces (goede interne begeleiding kent de lokale sociale kaart, weet wie wat doet en waar wat te halen valt). Het is van belang dat schoolbesturen deze noodzaak herkennen en zich inspinnen voor continuïteit van deze taak op school.

Het realiseren van voorwaarden, passend bij een ambitieus schoolondersteuningsprofiel, stelt tevens hoge eisen aan de directeur. Taak van de directeur is te waarborgen dat leraren en onderwijsondersteunend personeel daadwerkelijk in teamverband (ook met netwerkpartners) werken en leren, dat er dialoog (en medezeggenschap) is over basisondersteuning, het schoolondersteuningsprofiel, eigenaarschap, persoonlijk meesterschap en professionalisering. Van de directeur wordt verwacht dat hij binnen de bestuurlijke kaders van het eigen schoolbestuur en het samenwerkingsverband richting geeft aan de veranderingen die passend onderwijs voor leerlingen met een ondersteuningsvraag met zich meebrengen.

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het investeren in eigenaarschap en doelgerichte professionalisering van leraren, intern begeleiding en directeuren.

4.7.7. Daling deelnamepercentage

De daling van het deelnamepercentage is geen doel op zich, maar is wel een kritische succesfactor om de financiering van het beschreven ondersteuningscontinuüm mogelijk te maken in met name niveau 3 en 4. Ondersteuningsniveau 1 en 2 vallen binnen de reguliere lumpsumbekostiging. Voor de ondersteuning in niveau 3 tot en met 5 is één ondersteuningsbudget beschikbaar, bestaande uit een budget voor lichte en zware zorg. Hierdoor bevinden de uitgaven voor ondersteuning in niveau 1 t/m 5 zich in een communicerend vat. Bij daling van deelnamepercentage, komen er meer middelen beschikbaar in niveau 1 t/m 4 om de gewenste basisondersteuning in te richten.

4.7.8. Collectieve verantwoordelijkheid

Het bestuur van het samenwerkingsverband draagt de verantwoordelijkheid voor de besteding van de hele begroting, waarvan ± 94% wordt overgedragen aan de participerende schoolbesturen ten behoeve van inzet in niveau 1 t/m 5. Dit vraagt de vormgeving van de collectieve verantwoordelijkheid voor doelgerichte en doelmatige inzet van deze geormerkte middelen ten behoeve van de kwaliteit van de ondersteuning in niveau 1 t/m 5. Op welke wijze kunnen de partners binnen het samenwerkingsverband invulling geven aan een transparante en effectieve planning en control in de eigen subsidiariteitslaag in functie van de collectieve horizontale en verticale verantwoording (governance). Hierbij speelt een aantal elementen een rol: signaleren, duiden, informeren, aanspreken (grenzen aan de solidariteit) en aanpakken. Daarnaast wordt vorm en inhoud gegeven aan de eis van onafhankelijker toezicht voor samenwerkingsverbanden.

Het format collectieve verantwoording is opgenomen in het vademecum.

Adequate toegang tot extra ondersteuning

Op grond van artikel 18a van de Wet op het primair onderwijs beoordeelt het samenwerkingsverband of een leerling toelaatbaar is tot extra ondersteuning (SO/SBO). Ook stelt het samenwerkingsverband het beleid en de procedure vast met betrekking tot de terugplaatsing of overplaatsing van leerlingen voor wie de periode waarop de toelaatbaarheidsverklaring betrekking heeft, is verstreken.

Ter uitvoering van deze wettelijke plicht is voor de toegang tot ondersteuningsniveau 5 (extra ondersteuning) door het samenwerkingsverband de notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheidsverklaring opgesteld. In deze notitie staat de route beschreven die gevolgd wordt als een leerling (tijdelijk) extra ondersteuning nodig heeft in het S(B)O. Tevens beschrijft deze notitie de route van terugplaatsing. Deze notitie is opgenomen in het vademecum.

Het samenwerkingsverband organiseert het proces van toelaatbaarheid op basis van functionele bureaucratie met transparante, eenduidige, effectieve procedures en werkprocessen en faciliteert met bijbehorende formulieren. Het proces van toelaatbaarheid als zodanig wordt gemonitord met betrekking tot kengetallen, maar ook met betrekking tot de kwaliteit in de basisondersteuning (niveau 1 t/m 4).

5.1. Trajectbegeleiding

De trajectbegeleider heeft als taak om het proces van toelaatbaarheid tot extra ondersteuning te begeleiden en een oordeel te geven over de validiteit van het proces en de aanvraag. Trajectbegeleiders hebben een goed beeld van het onderwijs op scholen, de schoolondersteuningsprofielen en de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Van belang is daarbij dat de trajectbegeleider goed op de hoogte is van het onderwijsaanbod en de sociale kaart van de regio.

De bevindingen van de trajectbegeleider geven informatie met betrekking tot het proces van toeleiding op drie niveaus:

- Per school per casus: feedback in een lerende organisatie over invulling van de zorgplicht en de kwaliteit in niveau 1-5.
- Per bestuur ten behoeve van managementinformatie.
- Per samenwerkingsverband ten behoeve van het jaarverslag.

Op regionaal niveau is hiervoor een volgsysteem ontwikkeld dat in de planperiode door schoolbesturen kan worden ontsloten door middel van een dashboard.

Trajectbegeleiding is een voorziening om het transitieproces te begeleiden en in deze fase een onmisbare schakel. Trajectbegeleiders opereren onafhankelijk en worden aangestuurd door het samenwerkingsverband.

Indien een verplaatsing van een leerling naar extra ondersteuning (gespecialiseerde onderwijsvoorziening) als mogelijk perspectief steeds dichterbij komt, wordt de trajectbegeleider van het samenwerkingsverband uitgenodigd voor het knooppunt.

5.2. MDO (Knooppunt Toeleiding niveau 5)

Het samenwerkingsverband bepaalt of een leerling in aanmerking komt voor extra ondersteuning. De school dient hiertoe een aanvraag in bij het samenwerkingsverband (optioneel vooraf getoetst door de procescoördinator op bestuursniveau die erop toeziet dat niveau 1-4 volledig is benut).

Het samenwerkingsverband organiseert een adequate toegang tot ondersteuningsniveau 5 door middel van een MDO (knooppunt toeleiding). Voor de praktische uitvoering kan een regulier knooppunt overleg (waarbij de trajectbegeleider aanwezig is indien verplaatsing van een leerling naar niveau 5 als mogelijk perspectief steeds dichterbij komt) omgezet worden naar een MDO (knooppunt toeleiding) als hiertoe aanleiding bestaat. Indien in het betreffende knooppunt overeenstemming ontstaat over verplaatsing naar extra ondersteuning, neemt de trajectbegeleider de regie over en wijzigt de status van het knooppunt van besluitvormend in oordeelsvormend.

De trajectbegeleider is voorzitter van het knooppunt waarin een oordeel gevormd wordt over toeleiding (verplaatsing) naar extra ondersteuning. Het oordeel omvat: de ondersteuningsbehoeften (op basis van Duiden & Doen), doelen van plaatsing, plaatsingsdatum, looptijd van de toelaatbaarheidsverklaring, mogelijkheden van terugkeer in een lichtere vorm van ondersteuning, leerlingenvervoer en afspraken met de gemeentelijke ondersteuning en/of zorgondersteuning thuis en op school. Voor collectieve doelgroeparrangementen (waaronder niveau 5, residentieel, onderinstroom) geldt dat ontsluiting alleen mogelijk is via het MDO (knooppunt toeleiding). Duiden & Doen vormt het start ontwikkelperspectiefplan in de extra ondersteuning.

5.3. Deskundigenadvies

Voordat het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring kan afgeven, dient een deskundigenadvies beschikbaar te zijn. De eisen waaraan het deskundigheidsadvies moet voldoen is geregeld in een algemene maatregel van bestuur. Voordat het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring kan afgeven, worden minimaal twee deskundigen ingeschakeld, waarbij één deskundige altijd een orthopedagoog/gz-psycholoog dient te zijn en een tweede deskundige afhankelijk van de ondersteuningsvraag c.q. beperking van de leerling aangewezen wordt. Het deskundigenadvies wordt aangevraagd door het samenwerkingsverband

5.4. Toelaatbaarheidsverklaring

Een toelaatbaarheidsverklaring is nodig voor alle leerlingen die worden ingeschreven in gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen. Indien het deskundigenadvies overeenkomt met het oordeel van het MDO (knooppunt toeleiding), geeft de directeur van het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring af. Indien er geen overeenstemming is bereikt in het MDO (knooppunt toeleiding) of indien het deskundigenadvies afwijkt van het oordeel MDO (knooppunt toeleiding) neemt de directeur samenwerkingsverband het besluit over de aanvraag toelaatbaarheid. Het besluit van de directeur over een aanvraag TLV is een beschikking conform artikel 1.1. van de Algemene Wet Bestuursrecht. Hiertegen kan bezwaar aangetekend worden bij het bestuur van het samenwerkingsverband.

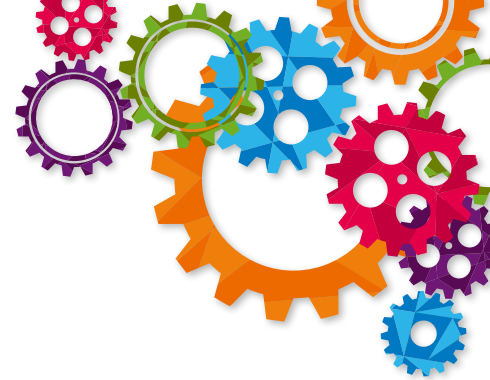
5.5. Herbeoordeling en terugplaatsing

Op basis van wet- en regelgeving worden zittende leerlingen in speciaal onderwijs (SO) herbeoordeeld. Het bestuur heeft besloten alle leerlingen in de extra ondersteuning te herbeoordelen bij afloop van de toelaatbaarheidsverklaring. De procedure herbeoordeling is opgenomen in de notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheid (vademecum).

Indien en voor zover een gespecialiseerde onderwijsvoorziening in de eigen ondersteuningsstructuur het knooppuntoverleg heeft geïmplementeerd in de schoolinterne planning- en controlcyclus, waarbij minimaal twee keer per jaar (evaluatie ontwikkelperspectiefplan) gezamenlijk met knooppuntpartners de doelen zijn geëvalueerd en bijgesteld, geldt dat herbeoordeling een afgeleide is van dit proces. De implementatie van knooppunten in de eigen interne ondersteuningsstructuur vraagt aandacht.

Een toelaatbaarheidsverklaring heeft veelal een tijdelijk karakter. Tijdelijk toelaatbaar betekent dan ook dat er na verloop van de plaatsing - of eerder - een terugplaatsing mogelijk is. Ook het terugplaatsingsproces verloopt via het knooppunt zodat de terugplaatsing - door middel van een warme overdracht met afspraken over de ondersteuning van de leerling - zorgvuldig verloopt. Tijdens het verblijf van de leerling in de gespecialiseerde onderwijsvoorziening, werken de betrokken scholen toe naar passende randvoorwaarden voor terugkeer van de leerling waarvoor dit perspectief reëel is.

Samenwerking met ouders

De rol van ouders en school bij onderwijs en opvoeding is niet gelijk, maar wel gelijkwaardig. Vanuit deze grondhouding vindt de communicatie tussen school en ouders plaats. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Scholen zijn primair verantwoordelijk voor het onderwijs. Gemeenten zijn verantwoordelijk om hierbij te ondersteunen, indien nodig. In de communicatie tussen ouders en scholen betekent dit onderscheid dat ouders voor de school de rol van pedagogisch partner vervullen en dat de school voor de ouders de onderwijskundig partner is. Daarbij zijn zij beiden gericht op hetzelfde doel: kinderen maximale kansen bieden. Onderwijs en opvoeding zijn zo nauw met elkaar verbonden dat scholen en ouders als partners optrekken om deze gezamenlijke doelstelling te bereiken.

In dit hoofdstuk geeft het samenwerkingsverband aan hoe zij dit partnerschap inricht in de praktijk, op verschillende niveaus.

6.1. Ouders als educatief en pedagogisch partner

Ouders kennen hun kind het beste. Van belang is daarom een goede samenwerking tussen ouders en school bij het vinden van de juiste ondersteuning voor een leerling. Van wezenlijk belang is dat ouders en school de onderscheiden verantwoordelijkheden (h)erkennen, maar anderzijds continu met elkaar in dialoog blijven. Op die manier kunnen zij profiteren van elkaars kennis, bij het zoeken naar de juiste ondersteuning en oplossingen. Het in continue dialoog vinden van oplossingen is de basis van educatief en pedagogisch partnerschap.

De wijze waarop aan het educatief en pedagogisch partnerschap invulling wordt gegeven, is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen en scholen. Partnerschap betekent wederkerigheid in rechten en plichten. Dit betekent dat schoolbesturen en scholen eisen mogen stellen aan rol en gedrag van ouders. Als ouders in problemen of opvoedingsverlegenheid verkeren is de ontsluiting van netwerkondersteuning door gemeentelijke uitvoeringsorganisaties onontbeerlijk ter voorkoming van stagnatie in het ontwikkelingsproces van het kind en de school in de gelegenheid te stellen te voldoen aan hun zorgplicht.

Dit partnerschap kan alleen in de praktijk worden gebracht door ouders in de juiste positie te brengen. Dat betekent dat zij een gelijkwaardige gesprekspartner zijn, maar ook dat zij over voldoende informatie beschikken om dat gesprek te kunnen voeren. Juiste, complete en tijdige informatie van scholen aan ouders en omgekeerd is een basisvoorwaarde voor partnerschap.

6.2. Ouders in de juiste positie

Een aantal keuzes in het samenwerkingsverband is behulpzaam om ouders in de juiste positie te brengen.

Knooppunt

Het knooppunt is het verbindingsinstrument tussen onderwijs en netwerkpartners om zorg (gericht op) school en thuis te ontsluiten. Ouders zijn volwaardig partner in het knooppunt.

Zorgplicht

Ouders kiezen een school en melden hun kind schriftelijk aan. Als er behoefte blijkt aan ondersteuning en de school van aanmelding kan niet autonoom, of met behulp van netwerkpartners, een passend aanbod verzorgen zoekt de school van aanmelding een andere school. Het bestuur van de school heeft zorgplicht. De wijze waarop het schoolbestuur de zorgplicht kan invullen, wordt mede bepaald door de manier waarop scholen en schoolbesturen samenwerken in het samenwerkingsverband. Daarnaast hangt de invulling van de zorgplicht nauw samen met de bereidheid van ouders om informatie uit te wisselen met school van aanmelding.

Handelingsgericht werken (HGW)

Partnerschap en heldere communicatie over rollen en verantwoordelijkheden bij onderwijs en ondersteuning helpen om vroegtijdig problemen in onderwijs en opvoeding te signaleren en daar met een passende interventie op te reageren. Het samenwerkingsverband heeft het handelingsgericht werken als uitgangspunt genomen. Deze werkwijze betreft ouders sterk bij signaleren en duiden van ondersteuningsbehoeften en bij het bepalen van handelingsgerichte aanpak en ondersteuning. Dit regardeert ondersteuningsbehoeften van leerling, ouders en leraar. De ondersteuningsbehoeften en het ondersteuningsaanbod worden vastgelegd in Duiden & Doen, waarbij overeenstemming nodig is met ouders op het handelingsgerichte deel.

De rol van ouders in het TLV-traject

In het proces van ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheidsverklaring is een significante rol toegekend aan ouders in het MDO (knooppunt toeleiding). Overeenstemming met ouders is zeer wenselijk om dit proces succesvol af te kunnen ronden. Dit proces is transparant georganiseerd, waarbij gedragssturende instrumenten (formulieren en procedures) behulpzaam zijn om de gewenste positie van ouders te stimuleren en te bevorderen.

In geval van een verschil van inzicht over de inzet van onderwijsondersteuning in niveau 1 t/m 4, voorziet het samenwerkingsverband in onafhankelijk extern deskundig advies.

Geschillen

Ook als ouders vroegtijdig en volledig over de ondersteuning voor hun kind zijn geïnformeerd en de communicatie tussen school en ouders met respect voor beider rollen is verlopen, kan het zijn dat ouders zich niet in het besluit van de school kunnen vinden. Zij kunnen dan een beroep doen op diverse bezwaar-, klacht- en geschillenregelingen (hoofdstuk 8).

6.3. Voldoende informatie

Naast de informatie die schoolbesturen en scholen ouders geven over de ontwikkelingen van leerlingen, zijn er ook gezamenlijke afspraken over de informatievoorziening op samenwerkingsverbandniveau.

Informatieplicht scholen

Het recht op vrijheid van schoolkeuze geeft ouders de mogelijkheid om de school te kiezen die het beste aansluit bij hun visie op de samenleving en de opvoeding van hun kinderen. Voor ouders met kinderen die zijn aangewezen op extra ondersteuning geldt ditzelfde recht, maar is de keuze beperkter. Om dan tot een passende schoolkeuze te kunnen komen is goede informatie voor ouders belangrijk.

Ouders moeten inzicht hebben in het niveau van basisondersteuning en extra ondersteuning dat op scholen in het samenwerkingsverband wordt geboden, autonoom of met behulp van netwerkpartners. Elke school heeft op de website het schoolondersteuningsprofiel staan; een samenvatting wordt opgenomen in de schoolgids.

Informatieplicht samenwerkingsverband

Omdat schoolbesturen en scholen verantwoordelijk zijn voor de invulling van het partnerschap met ouders en derhalve voor de informatievoorziening in het algemeen en de informatie over passend onderwijs in het bijzonder, beperkt de informatieplicht van het samenwerkingsverband zich tot het geven van algemene informatie.

Ouders voorzien van de benodigde informatie doet het samenwerkingsverband door middel van:

- de website www.passendonderwijszuid.nl met verwijzing naar landelijke informatiepunten;
- informatie over het samenwerkingsverband in de individuele schoolgidsen.

Informatieplicht ouders

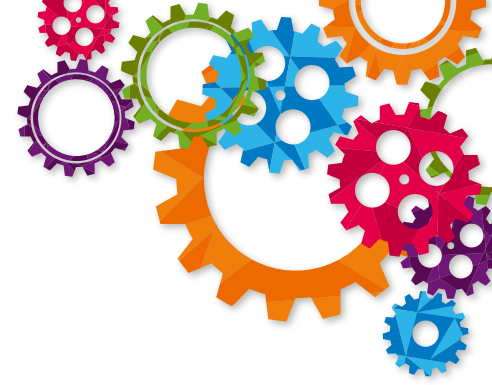
Ouders informeren de school over alle relevante zaken die de zorg en ondersteuning aan hun kind betreffen. Bij aanmelding op een school conformeren ouders zich aan de wettelijke bepalingen die gelden over informatie-uitwisseling door scholen met anderen over hun kind. Als deze noodzaak zich voordoet informeert de school de ouders hierover.

Deze professionele informatie-uitwisseling is een voorwaarde voor het goed functioneren van de interne en externe ondersteuningsstructuur en voor de continuïteit van (onderwijs)ondersteuning. De toestemming van ouders wordt zo nodig schriftelijk vastgelegd.

6.4. Ouders en medezeggenschap

De formele samenwerking tussen ouders en school/samenwerkingsverband komt tot uiting in de medezeggenschap. Binnen het samenwerkingsverband bestaan twee vormen van formele medezeggenschap:

- a. ouders hebben via de medezeggenschapsraad van de school adviesrecht op het schoolondersteuningsprofiel;
- b. ouders hebben via de ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband instemmingsrecht op het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

De organisatie van het samenwerkingsverband

7.1. Rechtsvorm

Het samenwerkingsverband is georganiseerd in een stichting. In de statuten is de bestuurlijke inrichting vastgelegd. Ten aanzien van de bestuurlijke constructie zijn in Maastricht-Heuvelland en Parkstad andere keuzes gemaakt dan in de Westelijke Mijnstreek. Derhalve is in dit hoofdstuk - indien van toepassing - een onderscheid gemaakt tussen de verbanden.

7.2. Besturingsfilosofie

De besturingsfilosofie is de visie op de wijze waarop de organisatie van het samenwerkingsverband en de schoolbesturen wensen samen te werken; de gezamenlijke waarden en normen. Het besturingsmodel is de wijze waarop de filosofie vertaald wordt in zowel de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden als in de werkwijze (onderlinge relaties). Het besturingsmodel is vastgelegd in de statuten. De besturingsfilosofie en het besturingsmodel hebben een directe relatie met de missie, visie en strategie (hoofdstuk 2). De besturingsfilosofie en het besturingsmodel zijn een uitwerking van de geformuleerde visie en zij moeten ertoe bijdragen dat de gestelde doelen ook daadwerkelijk en efficiënt bereikt kunnen worden.

De besturingsfilosofie van het samenwerkingsverband wordt gekenmerkt door het motto: "zo inclusief mogelijk". Dit motto krijgt verder invulling door onderstaande uitgangspunten:

- Solidariteit
- Subsidiariteit
- Transparantie in procedures
- Lean en mean
- Stokje blijven vasthouden (warme overdracht) op alle niveaus

7.3. Besturingsmodel

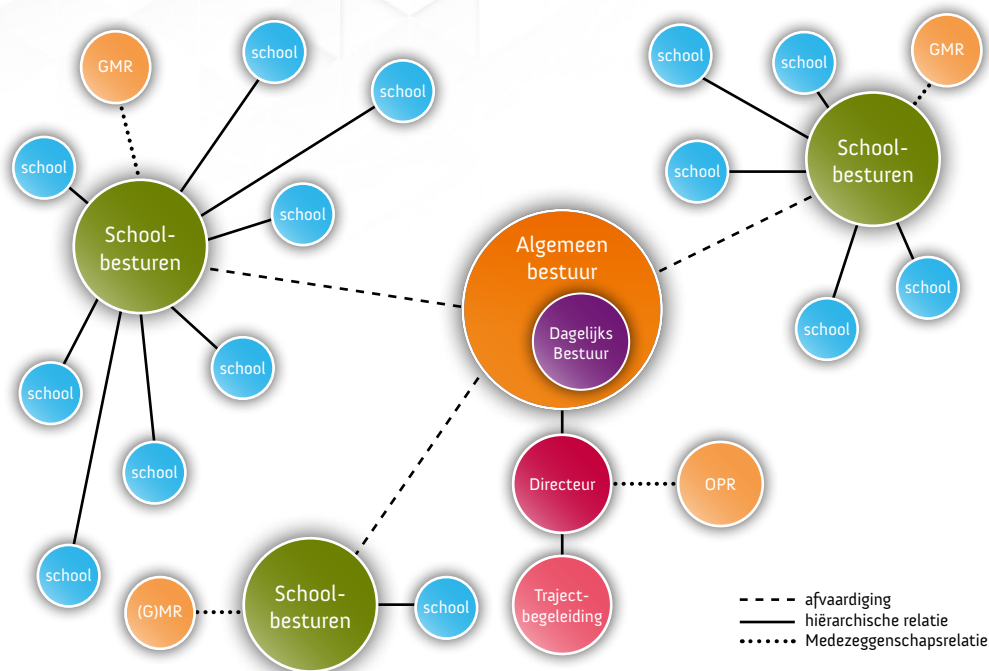
Het besturingsmodel kent vier aspecten:

- de structuur van de organisatie;
- de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- de werkwijze binnen die structuur (kaders, spelregels, processen);
- de overlegstructuur.

In het samenwerkingsverband wordt uitgegaan van het bestuur-directie model, waarin het bestuur zich beperkt tot de toezichthoudende rol onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. De onafhankelijk voorzitter ziet toe op adequate uitvoering van het toezicht en rolneming binnen de besturing, conform de wettelijke verplichtingen - de code goed bestuur. De directeur is belast met de leiding van het samenwerkingsverband. De verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden wordt vastgelegd in een managementstatuut en toezichtkader. Waar nodig zal dit thema tijdens de planperiode verder ontwikkeld worden.

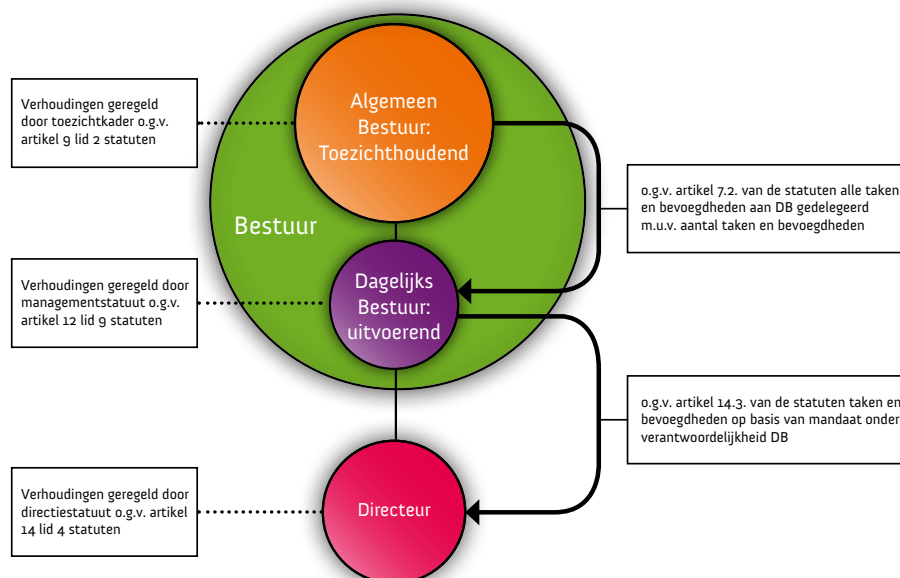
7.3.1. De structuur van de organisatie (Maastricht-Heuvelland en Parkstad)

De organisatiestructuur van het samenwerkingsverband is onderstaand schematisch weergegeven.

7.3.2. Verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden is vastgelegd in het directiestatuut, managementstatuut en het toezichtkader. Hierin wordt de verhouding beschreven tussen aangesloten schoolbesturen (toezichtkader), tussen dagelijks bestuur en algemeen bestuur (managementstatuut) en tussen het dagelijks bestuur en de directeur (directiestatuut). Schematisch ziet deze verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er als volgt uit:

7.3.3. De werkwijze binnen de structuur

De werkwijze van het besturingsmodel bevat het totale proces van afspraken vooraf en verantwoording achteraf ten aanzien van de beleidsterreinen binnen het samenwerkingsverband. Dit wil zeggen: plannen en budgettering plus de verantwoording over de uitvoering:

- Het opstellen van het ondersteuningsplan.
- Het hiervan afgeleide jaarlijkse activiteitenplan en begroting.
- De uitvoering en het toezicht daarop (planning- en controlcyclus, managementrapportages).

7.3.4. De overlegstructuur

Een functioneel interne overlegstructuur is ingericht tussen bestuur en directeur samenwerkingsverband en met OPR, netwerk SO/SBO, trajectbegeleiding, directeuren en interne begeleiding.

Ook de externe overlegstructuur krijgt invulling, gekoppeld aan de taken van het samenwerkingsverband (gemeenten, VO, voorschoolse voorzieningen, netwerkpartners).

7.4. Good Governance

Governance van samenwerkingsverbanden is volop in ontwikkeling. Er is (nog steeds) geen landelijke wetgeving; er ligt enkel een afspraak in het regeerakkoord dat bij samenwerkingsverbanden sprake moet zijn van onafhankelijker toezicht. Dit heeft nog niet geresulteerd in een wetsvoorstel. Het hele veld worstelt met dit thema van “verknootte governance”. In deze diffuse context zetten de drie samenwerkingsverbanden PO stappen. Governance moet breder gezien worden dan enkel een organieke scheiding van bevoegdheden; het betreft het hele scala van rolneming, rolzuiverheid en rekenschap, transparantie en verantwoording.

Parallel met landelijke en voortbordurend op de eigen ontwikkelingen pakken de drie samenwerkingsverbanden PO dit thema gezamenlijk op, langs de lijn van:

- Doorzetten van het beleid van verantwoorde reserves op het niveau van het samenwerkingsverband, met maximale overdracht aan schoolbesturen (Terugploegregeling) ten behoeve van uitvoering doelstellingen in dit ondersteuningsplan.
- Doorzetten en waar nodig intensiveren van beleid en aanpak m.b.t. verantwoording door schoolbesturen over de ingezette activiteiten en middelen en de bereikte resultaten daarvan, gelieerd aan de doelstellingen en beoogde resultaten van dit ondersteuningsplan conform het R-en model: Richting, Ruimte, Rekenschap en Resultaat.
- Dezelfde onafhankelijk voorzitter voor (elk van de) drie samenwerkingsverbanden PO.

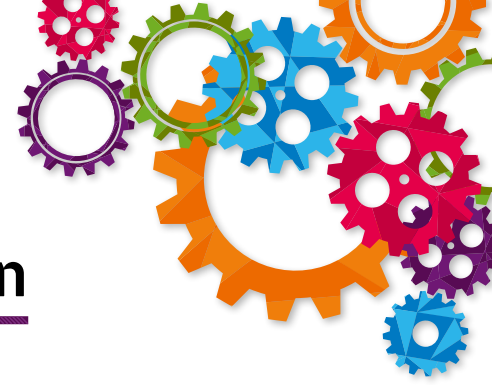
7.5. Ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad (OPR) is een speciale medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband. Daarin zitten ouders en personeelsleden. Belangrijkste taak van de ondersteuningsplanraad is het beoordelen van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband (instemmingsrecht) en de vademecum-onderdelen. Ook kan de ondersteuningsplanraad onderwerpen die zij belangrijk vindt met het bestuur van het samenwerkingsverband bespreken of op eigen initiatief adviezen geven.

Het adagium medezeggenschap volgt zeggenschap is van toepassing. Gelieerd aan het feit dat de uitvoering van passend onderwijs in hoge mate belegd is bij schoolbesturen en scholen, betekent dat in dezelfde lijn de GMR en MR-en een aandeel hebben in het uitvoeren van de medezeggenschap op onderdelen van passend onderwijs waarover besluitvorming bij schoolbestuur of school ligt. Deze verknootte medezeggenschap vraagt om afstemming tussen deze gremia (OPR-GMR-MR).

De directeur is gemandateerd om namens het bestuur van het samenwerkingsverband het overleg met de OPR te voeren. De inrichting en werkwijze van de OPR is vastgelegd in een medezeggenschapsstatuut en een medezeggenschapsreglement.

Samenwerking met gemeenten (spiegelparagraaf)

8.1. OOGO procedure en geschillenregeling

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs dienen een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben moeten daarbij een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen. Elk samenwerkingsverband stelt hiertoe ten minste eenmaal per vier jaar een ondersteuningsplan op. Over het ondersteuningsplan vindt op overeenstemming gericht overleg (OOGO) plaats met het college van elke gemeente. De Jeugdwet schrijft eveneens voor dat de gemeenten pas een beleidsplan voor de jeugdhulp vaststellen, nadat ook zij daarover op overeenstemming gericht overleg hebben gevoerd met het primair en voortgezet onderwijs.

Het OOGO kent een hybride karakter, waarbij een aantal thema's in kaderstellende zin op samenwerkingsverbandniveau belegd is en een aantal besluitvormende thema's de eigenstandige bevoegdheid van schoolbesturen raakt. Gelet op de hybride aard van het OOGO, is in het samenwerkingsverband afgesproken dat OOGO gevoerd wordt met het bestuur van het samenwerkingsverband, maar dat tevens bestuurders van grote onderwijsorganisaties zullen aansluiten voor dit overleg, ook voor de verbinding naar de lokale en regionale educatieve agenda.

8.2. Gedeelde visie: it takes a village to raise a child

In de notitie "it takes a village to raise a child" is beschreven op welke wijze de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp tot stand moet komen. Deze notitie bestaat uit twee gedeeltes: de visie en de uitwerking daarvan. De integrale notitie is in het vademecum opgenomen.

8.3. OOGO Inhoudelijke thema's

Een gelijke focus maakt het voor gemeenten, samenwerkingsverband, schoolbesturen en scholen mogelijk om samen een afgestemde, passende en sluitende ondersteuningsstructuur voor jeugd te realiseren. Korthedshalve wordt verwezen naar de visienotitie (vademecum).

Als de richting en route, zoals verwoord in de visienotitie, omarmd en aangenomen zijn, bepaalt dat de verdere inhoud van de spiegelparagraaf en de afspraken die we samen voor de vier komende jaren met elkaar maken.

In deze visie zijn de afspraken op een aantal gezamenlijke thema's, gemaakt in 2014, naar een hoger plan gebracht:

1. Passend onderwijs is thuisnabij tenzij
→ **is een visie op inclusie en preventie geworden.**
2. Eén gezin, één plan: samenhang in de ondersteunings- en hulpstructuur voor jeugd en gezinnen, in de scholen en gemeenten
→ **is een visie op integrale hulp en inter-professionele samenwerking in knooppunten geworden.**
3. Overgang van 0-4 (voorschoolse voorzieningen) naar Primair Onderwijs, van Primair Onderwijs naar Voortgezet Onderwijs en van Voortgezet Onderwijs naar Middelbaar Beroepsonderwijs
→ **is een visie op doorgaande leer- en zorglijnen geworden met warme overdracht van leerlingen met een ondersteunings-zorgbehoefte via de professionals in de knooppunten.**
4. Thuiszitters
→ **zijn er niet meer tenzij het leerlingen betreft in de overgang tussen voorzieningen zijn.**
5. Leerlingenvoer
→ **denkt niet meer vanuit de Verordening, maar is volgend op de gezamenlijke inspanning van schoolbesturen en gemeenten naar inclusiever onderwijs en de herijking van de spreiding van speciale en reguliere onderwijsvoorzieningen in de regio.**
6. Onderwijshuisvesting
→ **is een cruciale opdracht geworden in de herijking van de spreiding en herinrichting van voorzieningen, zowel regulier als special.**
7. Aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt
→ **is in de doorgaande lijn van passend onderwijs voor met name kwetsbare jongeren uit PrO en VSO of uit schakelklassen en maatwerkvoorzieningen in het reguliere onderwijs, met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, tot belangrijk onderwerp bij Passend Onderwijs, VSV en regionaal arbeidsmarkt geworden (Voordeel&Vervolg).**

Verbinding onderwijs-jeugdhulp

Voor de komende vier jaar (planperiode) ligt de focus dan op de verbinding tussen Onderwijs en Jeugdhulp door middel van:

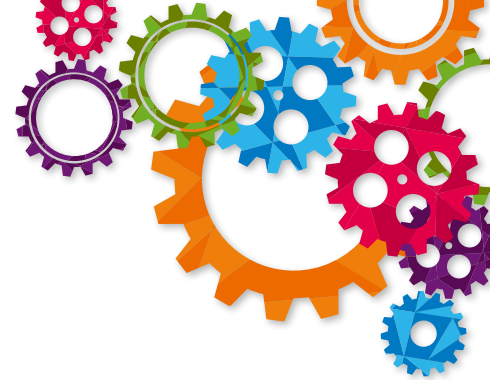
- De basis op orde: versterking van de basisondersteuning op alle locaties.
- Onderwijs-zorgarrangementen collectief: doelgroeparrangementen in niveau 5, residentieel, instroom vanuit zorg naar onderwijs (bv MKD/KDC).
- Onderwijs-zorgarrangementen individueel.

Het knooppunt is het instrument om de uitvoering van deze 3 pijlers in verbinding tot stand te brengen.

Wat willen we bereiken?

(Op weg naar een inclusieve samenleving met) Inclusiever onderwijs, gericht op preventie, thuisnabij vormgegeven in krachtige, energieke voorscholen en scholen (kindcentra) met voldoende ondersteuning vanuit jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, via intensieve inter-professionele samenwerking: vindplaats wordt onze gezamenlijke werkplaats.

In het overzicht doelstellingen/resultaten (vademecum) is deze gedeelde visie vertaald naar outputindicatoren.

Kwaliteitsbeleid en monitor

9.1. Kwaliteitszorg en subsidiariteit

Binnen het samenwerkingsverband is gekozen voor decentrale verantwoordelijkheidstoedeling (subsidiariteit). Elk schoolbestuur is verantwoordelijk voor zijn school of scholen. Dit betekent dat het schoolbestuur de verantwoordelijkheid draagt voor het ontwikkelen en borgen van de basisondersteuning van hoog niveau, zoals op samenwerkingsverbandniveau is vastgesteld, en het uitvoeren van de kwaliteitszorg op school- en bestuursniveau. Het samenwerkingsverband bepaalt dus het 'wat' van de basisondersteuning en de schoolbesturen bepalen 'hoe' zij dat waarmaken.

Kwaliteitszorg heeft ook betrekking op extra ondersteuning (ondersteuningsniveau 5). Ook hier geldt dat het samenwerkingsverband de kaders heeft vastgesteld voor de extra ondersteuning. Het schoolbestuur (met een gespecialiseerde onderwijsvoorziening) draagt de verantwoordelijkheid voor het niveau van extra ondersteuning. Het samenwerkingsverband bepaalt dus het 'wat' van de extra ondersteuning en de schoolbesturen bepalen 'hoe' zij dat waarmaken.

Het samenwerkingsverband bepaalt de toegang tot en het beroep op extra ondersteuning in niveau 5 ('wat') en is tevens verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan ('hoe').

9.2. Kwaliteitszorg en monitor

Gelet op bovengenoemde subsidiariteit worden in het systeem van kwaliteitszorg diverse niveaus onderscheiden:

- Schoolniveau
- Bestuursniveau
- Samenwerkingsverbandniveau

Het bestuur van het samenwerkingsverband definieert in dit ondersteuningsplan de doelen en beoogde resultaten van het samenwerkingsverband (hoofdstuk 2). In jaarlijkse activiteitenplannen beschrijven zowel het samenwerkingsverband als de schoolbesturen de wijze waarop uitvoering gegeven wordt aan de afgesproken doelen en de fasering van de te ondernemen activiteiten op basis van dit ondersteuningsplan: afspraken vooraf, verantwoording achteraf.

In gezamenlijkheid is een aantal thema's benoemd waarop concreet het resultaat van beleid gemeten wordt:

- Vormgeving ondersteuningscontinuüm (waaronder schoolondersteuningsprofielen)
- Zorg in en om school (knooppunten)
- Zorgplicht, ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheid (kengetallen en analyse toelaatbaarheid)
- Regiovisie onderwijskaart

Schoolbesturen en scholen hebben een eigen kwaliteitszorgsysteem dat inzicht geeft in de mate van realisatie van de afgesproken doelstellingen en beoogde resultaten binnen de collectieve verantwoordelijkheid. Daarnaast monitort het samenwerkingsverband op basis van outputindicatoren de ontwikkeling van deze kwaliteit. De schoolbesturen rapporteren in dit kader jaarlijks aan elkaar en betrekken de thema's in de rapportage. Tevens worden deze thema's in de vrije ruimte door elk schoolbestuur aangedragen aan de onderwijsinspectie. In de eigen kwaliteitscyclus nemen schoolbesturen deze thema's op in managementgesprekken met scholen.

Daarnaast heeft het samenwerkingsverband een eigen kwaliteitszorgsysteem voor de bedrijfsvoering.

Periodiek worden door het samenwerkingsverband resultaatsmetingen gedaan op basis van outputindicatoren om te bepalen of de doelstellingen en beoogde resultaten behaald worden. De directeur van het samenwerkingsverband rapporteert hierover jaarlijks aan het bestuur van het samenwerkingsverband. Informatie wordt verkregen uit de meting van de schoolondersteuningsprofielen, meting van het knooppunt, procesmatige en inhoudelijke informatie uit de aanvragen toelaatbaarheid (trajectbegeleiding en deskundigenadviseur) en uit het landelijke dashboard. Dit wordt verantwoord in een bestuursverslag.

9.3. Intern en extern toezicht

Het intern toezicht wordt ingericht langs de lijn zoals beschreven in hoofdstuk 7. Het extern toezicht op financieel gebied vindt plaats via accountantscontrole en via de afdeling rekenschap van het ministerie. Het externe toezicht op organisatorisch en inhoudelijk vlak wordt uitgeoefend door de Inspectie van het Onderwijs. De Inspectie heeft daartoe een waarderingskader samenwerkingsverbanden, bestaande uit kwaliteitsaspecten en indicatoren.

Informatiebeveiliging, privacy en rechtsbescherming

In het samenwerkingsverband zijn regels vastgesteld met betrekking tot informatiebeveiliging, privacy en de rechtsbescherming (bezwaar, beroep, klachten en geschillen).

10.1. Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Passend onderwijs werkt met (uitwisselen van) privacygevoelige informatie, waaronder persoonsgegevens. Het is belangrijk om informatie goed te beschermen en veilig en verantwoord met persoonsgegevens om te gaan. De afhankelijkheid van ict en het werken met persoonsgegevens brengt nieuwe kwetsbaarheden en risico's met zich mee. Het goed regelen van informatiebeveiliging en privacy is in een beleidsnotitie (Beleidsplan IBP; vademecum) vastgelegd om de gevolgen van deze risico's tot een aanvaardbaar niveau te reduceren en de voortgang van passend onderwijs en de bedrijfsvoering optimaal te kunnen waarborgen.

Het IBP-beleid wordt minimaal elke vier jaar - parallel aan het Ondersteuningsplan (en indien nodig eerder) - getoetst en bijgesteld door het bestuur. Daarnaast kent het samenwerkingsverband een jaarlijkse planning en control cyclus waarvan de informatiebeveiliging en privacy onderdeel uitmaakt.

10.2. Privacy

Het privacyreglement geeft regels voor het vastleggen en uitwisselen van persoonsgegevens van leerlingen in het kader van passend onderwijs. Voor het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte van leerlingen, worden gegevens verzameld en wordt informatie uitgewisseld. Dat kan alleen als de ouder daar schriftelijk toestemming voor geeft. Voor het opvragen en doorgeven van informatie worden de wettelijke bepalingen nageleefd.

Algemeen

Voor de samenwerkingsverbanden geldt een algemene toestemming van het College Bescherming Persoonsgegevens tot het voeren van een gegevensregistratie- en bewerking.

Aanmelding bij een school

Schoolbesturen en scholen hanteren de wettelijke regels ter bescherming van de privacy. Dit geldt voor o.a. opslag van en toegang tot (digitale) gegevens, het opvragen en verstrekken van (digitale) gegevens aan derden en medewerkersgedrag. Deze regels worden onverkort toegepast in het kader van passend onderwijs.

Digitaal systeem toelaatbaarheidsverklaring

Alle aanvragen voor toelaatbaarheid worden ingebracht in een digitaal systeem. Door het samenwerkingsverband worden gebruikers geautoriseerd voor toegang en het samenwerkingsverband zorgt ervoor dat deze gebruikers de algemeen geldende privacybeschermingsregels in acht nemen.

Het privacyreglement van het samenwerkingsverband is opgenomen in het vademecum.

10.3. Rechtsbescherming

Gestreefd wordt naar een passende plek voor elk kind in het ondersteuningscontinuüm van het samenwerkingsverband met een tevreden ouder en leerling. Ook als ouders vroegtijdig en volledig bij de ondersteuning van hun kind zijn betrokken en de communicatie tussen school en ouders is met respect verlopen, kan het zijn dat ouders zich niet in het besluit van school kunnen vinden. Zij kunnen dan een beroep doen op de klachten-, geschillen-, bezwaar- en beroepsregelingen.

10.3.1. Klachten en geschillen

Beoogd wordt een correcte werkwijze en bejegening, maar de realiteit kan soms anders zijn. Het is belangrijk dit tijdig te weten om te bezien of er iets aan gedaan kan worden. De ouder bespreekt de klacht altijd eerst met de direct betrokkene teneinde tot een gewenste oplossing te komen. Daarnaast bestaat vanuit het oogpunt van rechtsbescherming de mogelijkheid om formeel een klacht in te dienen.

Interne klachtenbehandeling SWV

Als de klacht gericht is tegen het samenwerkingsverband, dan wordt de klacht ingediend bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband hanteert hierbij een klachtenprocedure, gericht op een snelle en klantgerichte afhandeling van (individuele) klachten. Het gaat daarbij om klachten over de procedure in verband met de toelaatbaarheidsverklaring.

Gestreefd wordt naar interne afhandeling van de klacht. Achterliggende gedachte is dat hoe dichter bij de bron een klacht wordt behandeld, hoe groter de kans is op een afhandeling naar tevredenheid. De interne klachtenbehandeling geeft inzicht in de werkwijze van het samenwerkingsverband en is daarom een instrument om het samenwerkingsverband te verbeteren.

Bij klachten geldt tussen schoolbesturen en samenwerkingsverband een doorzendingsplicht.

Externe klachtenbehandeling SWV

Voor klachten die intern niet oplosbaar blijken te zijn, wordt de mogelijkheid geboden voor een externe klachtenbehandeling. Hiertoe is het samenwerkingsverband aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs. De klachtenregeling van het samenwerkingsverband is opgenomen in het vademecum.

Onderwijsconsulenten en landelijke geschillencommissie passend onderwijs

Een mogelijkheid om een verschil van inzicht tussen ouders en school/schoolbestuur op te lossen is de inzet van een onderwijsconsulent. Onderwijsconsulenten kunnen (kosteloos) advies en begeleiding bieden aan scholen en ouders van leerlingen met ondersteuningsbehoeften. Er kan een beroep worden gedaan op de onderwijsconsulent als er bijvoorbeeld sprake is van problemen m.b.t. plaatsing of begeleiding van een leerling met (extra) ondersteuningsbehoeften of ouders en/of school problemen ervaren m.b.t. het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief.

Als een partij het oneens is met dit advies, kan in een aantal gevallen het geschil voorgelegd worden aan de landelijke Geschillencommissie passend onderwijs. Bij de Geschillencommissie passend onderwijs kunnen geschillen over bepaalde aspecten van passend onderwijs worden ingediend. De officiële naam van de commissie is Tijdelijke Geschillencommissie toelating en verwijdering. De Geschillencommissie is een landelijke geschillencommissie voor het PO, VO en (V)SO. De Geschillencommissie passend onderwijs oordeelt in geschillen tussen ouders en het schoolbestuur over:

- (de weigering van) toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven;
- de verwijdering van alle leerlingen;
- de vaststelling en bijstelling van het ontwikkelingsperspectief.

Als ook de uitspraak van de landelijke geschillencommissie geen oplossing biedt, rest nog een beroepsprocedure bij de rechtbank. Deze Commissie behandelt in beginsel geen klachten over de geboden ondersteuning of begeleiding binnen de basisondersteuning of de extra ondersteuning. De klager dient een klacht hierover in bij de school en het schoolbestuur. Hierbij is de klachtenregeling van het betreffende schoolbestuur van toepassing.

10.3.2. Bezwaarmogelijkheden besluiten toelaatbaarheidsverklaring

Het bestuur van het samenwerkingsverband neemt de beslissingen over de toelaatbaarheid van een leerling tot extra ondersteuning (SBO en SO). De directeur van het samenwerkingsverband is hiertoe gemandateerd. Tegen besluiten tot toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband kunnen ouders en betrokken schoolbestuur bezwaar indienen.

Voor de behandeling van deze bezwaren is het samenwerkingsverband aangesloten bij de Landelijke Bezwaarcommissie. De betreffende adviescommissie brengt aan het bestuur advies uit over het bezwaar. Op basis van dit advies neemt het bestuur een beslissing op het bezwaar.

10.4. Stichting onderwijsgeschillen

Het samenwerkingsverband is aangesloten bij de stichting onderwijsgeschillen: één onafhankelijk en professioneel loket, waarbij alle commissies waar het samenwerkingsverband mee te maken kan krijgen, zijn ondergebracht:

- de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS, die bevoegd is voor geschillen tussen het bestuur van het samenwerkingsverband en de ondersteuningsplanraad;
- de Landelijke Arbitragecommissie Samenwerkingsverbanden, die bevoegd is voor geschillen binnen het samenwerkingsverband;
- de Landelijke Geschillencommissie OOGO (op overeenstemming gericht overleg), die bevoegd is voor geschillen tussen het samenwerkingsverband en de gemeenten in het overleg over het ondersteuningsplan;
- De Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring sbo/(v)so, die bevoegd is in bezwaren tegen de toelaatbaarheidsverklaring;
- De Landelijke Klachtencommissie Onderwijs, die bevoegd is in klachten over beslissingen en gedragingen van het bestuur, de bestuurder(s) en de medewerker(s) van het samenwerkingsverband.

De contactgegevens van de Stichting onderwijsgeschillen:

Postbus 85191

3508 AD UTRECHT

030-2809590

info@onderwijsgeschillen.nl

www.onderwijsgeschillen.nl

Financiën en personeel

11.1. Financiën

Door de negatieve verevening en de krimp is het noodzakelijk dat gestuurd wordt op de allocatie van middelen. De verdeling van middelen is zodanig vormgegeven dat er sprake is van positief financiële prikkels op bestuursniveau door de communicerende vaten, tussen basisondersteuning en deelnamepercentage SO/SBO, in de begroting te vertalen. Hierbij moet nadrukkelijk opgemerkt worden dat er geen financiële reden kan zijn om een leerling niet aan te nemen, ondersteuning te onthouden of op school te houden terwijl verwijzen naar het S(B)O opportuun is.

11.1.1 Allocatie van middelen

Het samenwerkingsverband hanteert voor de middelentoedeling het "scholenmodel"; dit ziet in grote lijnen als volgt uit:

I. Basisondersteuning

Besturen ontvangen een bedrag om de basisondersteuning vorm te geven.

De bedoeling is dat dit bedrag een constante vormt of groeit, zodra de 'vaten met elkaar gaan communiceren', uiteraard met daarbij de ambitie het niveau van basisondersteuning te laten stijgen.

II. Extra ondersteuning

De kosten van extra ondersteuning in het S(B)O worden op basis van solidariteit - op samenwerkingsverbandniveau - gedragen. Dit betreft de inhouding door DUO van de kosten aan plaatsen in het SO, de (eventuele) overdrachtsverplichting aan het S(B)O, de financiële gevolgen van de peildatum 1 februari voor het S(B)O en het grensverkeer SBO.

III. Toelaatbaarheid

De kosten verbonden aan de adequate toegang tot extra ondersteuning worden op basis van solidariteit op samenwerkingsverbandniveau gedragen.

IV. Bestuur en organisatie

Tenslotte resteren de kosten van een kleine organisatie voor bestuur en management (lean en mean).

In het vademecum is de meerjarenraming van het samenwerkingsverband weergegeven en toegelicht.

11.1.2 Relatie tussen missie, visie en doelstellingen enerzijds en de meerjarenbegroting anderzijds

Er is nadrukkelijk aansluiting gezocht tussen de doelstellingen van het samenwerkingsverband en de begroting. In het overzicht doelstellingen en beoogde resultaten (A3) is de relatie weergegeven en in de toelichting op de begroting wordt dit verder uitgewerkt. Opgemerkt wordt dat daling van het deelnamepercentage geen doel op zich is, maar een resultaat zal zijn van de genomen maatregelen. Het is wel één van de voorwaarden om versterking van de basisondersteuning (zo inclusief mogelijk) te faciliteren.

Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel de toename van middelen zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de basisondersteuning, zodat schoolbesturen en scholen hiermee geleidelijk het niveau van basisondersteuning kunnen verhogen; dit wordt ook wel de terugploegregeling genoemd. Zodra kosten extra ondersteuning dalen, stijgen de middelen ten behoeve van de basisondersteuning (deze worden dan 'teruggeploegd' naar de besturen t.b.v. de basisondersteuning) en gaat meer inclusie een realistisch wenkend perspectief worden.

11.1.3 Duurzame instandhouding extra ondersteuning

In de toelichting bij de begroting zijn de lasten vertaald in een percentage van de baten; hierbij ontstaat inzicht in de mate van 'stuurbaarheid' op de onderscheiden begrotingsposten. Anders geformuleerd: hoe snel is het effect merkbaar van te nemen maatregelen. Het grootste effect is te behalen in de extra ondersteuning; dit beslaat bijna tweederde van de begroting.

Bij daling van het deelnamepercentage worden op samenwerkingsverbandniveau verdere afspraken gemaakt voor de instandhouding van onderwijs in ondersteuningsniveau 5 (gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen). De verwachting is dat het deelnamepercentage daalt, terwijl de problematiek stijgt, waardoor de exploitatie en de ontwikkeling en borging van (outreaching) expertise van deze voorzieningen onder druk kan komen te staan. Concentratie van gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen en bundeling van expertise kan hierbij de ontwikkelrichting zijn.

11.1.4. Risicoparagraaf

In het kader van de meerjarenraming, zijn eventuele financiële risico's benoemd en gekwantificeerd:

- *Krimp*
De terugloop van leerlingen op sommige basisscholen vanwege ontgroening trekt bij steeds kleiner wordende scholen een zware wissel op het invullen van verplichtingen ten aanzien van de minimale basisondersteuning.
- *Prognose ontwikkeling aantallen leerlingen*
Afwijkingen op de in de meerjarenbegroting opgenomen aantallen leerlingen voor het primair onderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs hebben direct financiële gevolgen voor zowel de inkomsten als de uitgaven. Een eventuele stijgende trend op de teldatum en peildatum in de deelname speciaal (basis)onderwijs leidt tot een hoger bedrag aan overdrachtsverplichtingen naar het speciaal (basis)onderwijs. Een eventuele stijgende trend in het aantal plaatsingen in het speciaal onderwijs leidt tot een hogere korting door het ministerie van OCW (DUO) op het budget voor zware ondersteuning en indien nodig de lumpsum van alle scholen van de aangesloten schoolbesturen. Een stijgende trend in de deelname in het speciaal basisonderwijs op de peildatum leidt tot hogere overdrachtsverplichtingen voor het samenwerkingsverband. Het is van cruciaal belang dat leerlingstromen permanent bij het samenwerkingsverband in beeld zijn. Alleen op die manier kan tijdig worden bijgestuurd, indien nodig.
- *Ontbreken slagboom voor de toelaatbaarheidsverklaringen SBO en SO*
De ingezette lijn met betrekking tot het systeem van toelaatbaarheidsverklaringen houdt risico's in ten aanzien van de beheersbaarheid van de uitgaven gekoppeld aan deze voorzieningen. Bij een toenemende druk op de beschikbare middelen door een stijging van het aantal plaatsingen binnen ondersteuningsniveau 5, is er geen mechanisme voorzien (behoudens een afnemende ruimte in de terugploegregeling) dat een rem op de uitgaven/plaatsingen kan zetten. Dit is overigens voor het samenwerkingsverband niet per definitie een risico, als wel voor de aangesloten schoolbesturen.
In het verlengde van de gesignaleerde fluctuatie van het te ontvangen bedrag per leerling voor basisondersteuning, kan ook de situatie ontstaan dat als er sprake zou zijn van tekorten, de schoolbesturen moeten afdragen. Dit kan verschraling tot gevolg hebben in de basisondersteuning, met mogelijk meer handelingsverlegenheid en meer verwijzingen naar niveau 5.
- *Continuïteit in allocatie van middelen (terugploegregeling)*
Schoolbesturen ontvangen een variabel bedrag (afhankelijk van de allocatie extra ondersteuning op basis van deelnamepercentage SO/SBO). Het is voor schoolbesturen van belang dat er continuïteit is in het jaarlijkse bedrag dat vanuit deze ruimte voor de basisondersteuning aanwezig is. Schoolbesturen zullen hiervoor immers veelal financiële verplichtingen met een structureel karakter aangaan. Al te grote fluctuaties in het jaarlijkse budget, bijvoorbeeld als gevolg van een sterk wisselende trend van plaatsingen in S(B)O, moeten dan ook worden voorkomen.
- *Risicobuffer en reserve-terugploeg*
Voor het samenwerkingsverband is een risicobuffer opgebouwd. Deze is realistisch en gekoppeld aan landelijke richtlijnen. Exploitatieresultaten groter dan de risicobuffer worden teruggeploegd naar schoolbesturen (reserve-terugploeg).

11.2. Personeel

Personeel in dienst van het samenwerkingsverband

De richtinggevende keuze van de participerende besturen voor optimale inhoudelijke - en daarmee samenhangende financiële - autonomie, brengt met zich mee dat het samenwerkingsverband als organisatie klein en slagvaardig wordt gehouden (lean en mean). Er is een beperkt aantal medewerkers in dienst van het samenwerkingsverband om de taken op grond van dit ondersteuningsplan te kunnen uitvoeren. Het bestuur van het samenwerkingsverband is werkgever. Op deze medewerkers is de cao Primair Onderwijs van toepassing.

De directeur voert met medewerkers in dienst van het samenwerkingsverband jaarlijks een functionerings- en/of een beoordelingsgesprek. Het bestuur voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur en tweejaarlijks een beoordelingsgesprek. Het stellen en bereiken van doelstellingen staat daarin centraal.

Tot slot

Dit ondersteuningsplan is een actualisering van het ondersteuningsplan 2015-2019, waarin de basis is gelegd voor de richtinggevendende contouren. Na een brede evaluatie met schoolbesturen en het werkveld is vastgesteld dat koers, richting en hoofdlijn gehandhaafd wordt.

Richting en koers worden in belangrijke mate bepaald enerzijds door de keuze van de participerende schoolbesturen voor optimale inhoudelijke (en daarmee samenhangende financiële) autonomie en anderzijds door de samenwerking met gemeenten om te komen tot een integrale aanpak om de totale ondersteuning voor de jeugd in samenhang te organiseren (zo inclusief mogelijk dichtbij het kind (vindplaats als werkplaats)).

De netwerkorganisatie van het samenwerkingsverband wordt subsidiair en op basis van eigenaarschap in alle lagen verder vormgegeven en ingericht. Dit biedt de beste kansen voor leerlingen en ouders voor een gevarieerd, gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig ondersteuningscontinuüm waarin alle kinderen een passende plek hebben. De grote uitdaging is om deze ontwikkeling in verbinding met gemeenten vorm te geven onder het adagium: vindplaats als werkplaats.

We zitten midden in de transformatie: de omslag van een sociale infrastructuur die bestaat uit relatief autonome organisaties die ieder een eigen professioneel profiel hebben en van daaruit samenwerken en naar elkaar verwijzen naar een netwerk van samenhangende voorzieningen die interprofessioneel maatwerk leveren voor kinderen en ouders. Effectieve interprofessionele samenwerking op de werkvloer vereist brede teams waarin de belangrijkste deskundigheden zijn verenigd, maar het vraagt ook dat per kind de synergie van al die professionaliteit echt gebruikt wordt. Op de werkvloer (microniveau), waar het er voor ouders en kinderen echt toe doet. Maar het moet ook in alle lagen van de eigen organisatie verinnerlijkt zijn (mesoniveau). Datzelfde geldt voor de bestuurders (metaniveau). De visie op de interprofessionele teams moet gedragen worden over de domeinen heen. Kortom: verantwoordelijkheid nemen voor het geheel, hard (samen)werken en serieus investeren in mensen, kwaliteit en samenwerking. Samenwerken is niet altijd gemakkelijk, maar het is de enige manier om ervoor te zorgen dat alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en een passende plek krijgen.

De kern van het ondersteuningsplan vormt het overzicht doelstellingen en resultaten. Hierin is de missie, visie en strategie vertaald naar doelstellingen, beoogde resultaten, specifieke strategie van onderwijs en netwerkpartners, outputindicatoren, proceseigenaren en de begroting. Op één bladzijde is kernachtig verwoord waar het samenwerkingsverband voor staat en waar het samenwerkingsverband voor gaat.

Het ondersteuningsplan op hoofdlijnen is compact en goed leesbaar voor alle betrokkenen en geïnteresseerden in het (onderwijs)veld. We hopen dat wij op deze manier erin geslaagd zijn om de verbindinglijnen tussen enerzijds diverse ontwikkelingen en anderzijds tussen beleid en uitvoering helder en transparant te maken in alle subsidiariteitslagen.

It takes a village to raise a child

Vademecum en informatieve bijlagen

Beleidsnotities in het vademecum:

1. Overzicht doelstellingen en beoogde resultaten (A3)	<i>wordt geactualiseerd</i> (vastgesteld in schooljaar 2018-2019)
2. Schoolondersteuningsprofiel basisondersteuning	(vastgesteld in schooljaar 2018-2019)
3. Schoolondersteuningsprofiel extra ondersteuning	<i>wordt geactualiseerd</i> (vastgesteld in schooljaar 2018-2019)
4. Notitie ondersteuningstoewijzing en toelaatbaarheidsverklaring	(vastgesteld in schooljaar 2017-2018)
5. Beleidsplan IBP	(vastgesteld in schooljaar 2017-2018)
6. Privacyreglement	<i>wordt elk jaar vastgesteld</i> (vastgesteld in schooljaar 2018-2019)
7. Klachtenregeling	(vastgesteld in schooljaar 2018-2019)
8. Meerjarenbegroting	(vastgesteld in schooljaar 2018-2019)
9. Vormgeving collectieve verantwoording (format verantwoording)	
10. Notitie it takes a village to raise a child	

Informatieve bijlagen:

1. Overzicht besturen, basisscholen, scholen voor speciaal basisonderwijs, scholen voor speciaal onderwijs	<i>wordt jaarlijks geactualiseerd</i> (vastgesteld in schooljaar 2017-2018)
2. Regiovisie onderwijskaart	<i>wordt elke 2 jaar geactualiseerd</i>
3. Overzicht schoolondersteuningsprofielen	<i>wordt elk jaar vastgesteld</i>
4. Bestuursverslag	
5. Knooppunt - werkproces integrale aanpak (versie 2019)	
6. Zo inclusief mogelijk - vindplaats als werkplaats (versie 2019)	

Kijk voor de actuele bijlagen op www.passendonderwijszuid.nl